

Koroški Slovenci in deželnozbornske volitve

22. februarja bo prebivalstvo naše dežele za nadaljnjih pet let odločalo o sestavi koroškega deželnega parlamenta. V volilnem boju, ki postaja iz dneva v dan ognjevitější, stremi seveda vsaka izmed štirih doselej v deželnem zboru zastopanih strank doseči prirastek glasov in prirastek mandatorov. Dejansko je pri teh volitvah, ki bodo en teden pred veliko odločitvijo na državnopolitični ravni, vse odprto. Že skozi več volilnih dob se razdelitev mandatov na Koroškem ni več spremenila — socialisti imajo 18, ljudska stranka 12, FPÖ 5 in komunisti en mandat.

Prav za koroško socialistično stranko je seveda ta konstelacija kar se da neprijetna, ker so pri večinskih sklepih navezani na edinega komunističnega mandatarja, kar je postalo še neprijetneje po novi usmeritvi socialističnega predsednika dr. Kreiterskega, ki odklanja vsakršno pomoč s strani komunistov. Koroški socialisti bodo torej s skrajnimi naporu skušali doseči 19. deželnozbornski mandat in s tem absolutno večino.

Koroška ÖVP ima pri svoji volilni propagandi seveda dosti težji položaj, ker njeni eksponenti ne morejo vsepovsod v deželi otvarjati javnih objektov, kot je to delal z veliko vnmemo posebno v zadnjih mesecih deželni glavar Sima. Vendar upajo tudi politiki koroške Ljudske stranke, da se le marsikateri tradicionalni rdeči volilec ne strinja s gotovimi dejanji prve večinske stranke na Koroškem.

SVobodnjaška stranka (FPÖ) končno meni, da ji bo prišel v prid veter, ki se je pokazal ob zadnjih volilnih odločitvah v raznih avstrijskih deželah. Pri vsem tem pa namerava FPÖ pridobiti simpatijo gotovih socialističnih in ÖVP-jevskih volilcev z razpihovanjem nacionalnih protislovenskih strasti.

Komunisti so že zadnjič z veliko težavo zavzeli svoje mesto v deželnem zboru. Vsi »preroki« trdijo, da jim tokrat ne bo več uspelo priti v deželni parlament, ker jim je na splošno trend sovražen in bo stal en mandat približno 6% več kot zadnjič; za toliko odstotkov je število volilnih upravičencev naraslo.

Mi koroški Slovenci gledamo volitve na deželni ravni tudi z narodnostnega stališča. Boleč zgodovinski razvoj nam onemogoča uspešen samostojen nastop. Prav gotovo bi mogel slovenski mandatar najučinkoviteje zagovarjati težnje koroških Slovencev v deželnem dvorcu. Na drugi strani se koroški Slovenci ne želimo izolirati in podati v geto, ker bi prav to želeli naši najhujši nasprotniki, saj so hoteli naše otroke poslati v posebne šole, da bi nas na ta način oslabili in uničili.

Zdi se, da bi mogla in morala Koroška najti slično pot do političnega zastopstva koroških Slovencev, kakor jo omogoča Zvezna republika Nemčija svoji danski manjšini v Schleswig-Holsteinu. Tam namreč imajo Danci tudi v primeru, da ne dosežejo običajnih 5 odstotkov pri volitvah, ustavno garantirano zastopstvo v deželnem parlamentu. (Glej tudi glosu »In eigener Sache« na drugi strani NT).

Narodni svet koroških Slovencev se zaveda, da v danih okoliščinah ne more stati ob strani. Kot smo poročali v zadnji številki NT, bo svojim volilcem omogočil, da podprejo pri deželnozbornskih volitvah koroško ljudsko stranko. Do tega sklepa je Narodni svet (osrednji odbor in zbor zaupnikov) prišel po vsestranski debati. V tej debati je bilo poudarjeno, da se je koroška

Tiskovna konferenca o vetrinjski zadevi

Ali bo prišlo do soglasne rešitve?

3. februarja bo razpravljala koroška deželna vlada o vetrinjskem samostanu, ki ga je podarila zvezna vlada Koroški ob petdesetletnici plebiscita. To je izjavil koroški deželni glavar pred časnikarji, ki jih je povabil 28. jan. v prostore koroške deželne vlade. Poprej so si žurnalisti še ogledali vetrinjski grad in se mogli prepričati o desolatnem gradbenem stanju tega objekta, ki je v zadnjih tednih močno v ospredju javnega zanimanja in volilnega boja.

Deželni glavar ter deželna svetnika Suchanek in Schober so naznanili, da so socialisti pripravljene z zvezno vlado razpravljati o vetrinjski zadevi, če zvezna oblast ne poveže z darilom namena, da mora postati iz vetrinjskega samostana kraj srečanja, kajti to bi požrlo ogromno denarnih sredstev. Vrhu tega bi morala zvezna vlada s posebno vsoto podpreti plebiscitne občine, ki imajo izza plebiscitne dobe še materialne poškodbe. Velikovaška gimnazija nikakor ne more biti, tako je dejal Sima, zidana s sredstvi plebiscitne podpore, ker gre pri gradnji gimnazije za normalno zvezno obveznost.

Na ugotovitev glavnega urednika Našega tednika, da se je deželni glavar v svojem pismu kanclerju Klausu dejansko poslužil argumentov ekstremnih nemškosocialnih krogov na Koroškem in na vprašanje, ali glavar še danes ostane pri svojih sumničjih o emigrantskem denarju in emigrantskem centru, je Sima na široko skušal prikazati, da so tozadevne domneve upravičene, da je Mohorjeva izdala vrsto emigrantskih knjig — med drugimi tudi knjigo o povojni vetrinjski tragediji (angleška zasedba je tedaj mnogo Slovencev-beguncev poslala nazaj v Jugoslavijo), v čemer vidi glavar enega izmed vzrokov, da kupi Mohorjeva iz emocionalnih vzrokov Vetrinjskega.

NSKS in ÖVP ob deželnozbornskih volitvah

Narodni svet koroških Slovencev bo svojim volilcem pri deželnozbornskih volitvah 22. februarja 1970 omogočil odločitev za Avstrijsko ljudsko stranko. To zadržanje, ki ga je sklenil Narodni svet koroških Slovencev in potrdil zbor zaupnikov, temelji na rastočem medsebojnem zaupanju. Koroška ljudska stranka se zaveda, da morajo biti rešena odprta vprašanja in odprti problemi slovenske narodnostne skupnosti v smislu tozadevnih določil avstrijske državne pogodbe v duhu medsebojnega zaupanja in razumevanja ter v sodelovanju s koroškimi Slovenci.

ÖVP pri zadnji deželnozbornski debati o proračunu izjavnostno nedvoumno proti FPÖ in proti tozadevnim šolskim načrtom, ki bi manjšini škodovali. Viceprezident šolskega sveta Seitschnig (ÖVP) je povedal, da je treba končno prenehati z metodo, ki vsakogar, ki se zavzema za želje manjšine, označi kot izdajalca dežele. Tako jasne proti-FPÖ-jevske izjave že dolgo poprej ni bilo.

Koroška ÖVP je pripravljena, da rešuje vsa odprta vprašanja, ki zadevajo manjšino, v sodelovanju s prizadetimi koroškimi Slovenci. (Glej tozadevno skupno izjavo na drugem mestu NT). Ne moremo pa, tudi

Zelo jasen v svojih iznašanjih je bil deželni svetnik Schober (SPÖ), ki je povedal, da bi nameravani nakup vetrinjskega gradu s strani dežele bila politična cena, ki jo je dežela bila pripravljena plačati za ohranitev narodnostnega miru v deželi. »Zasluga deželnega svetnika Bacherja je,« je dodal, »da je dosegel nakup s strani države. To je točno to, kar smo socialisti nameravali doseči. Zato moramo biti Bacherju hvaležni.«

Deželni svetnik Bacher je poudaril, da je že 28. oktobra 1969 deželnemu glavarju v razgovoru razjasnil, na kakšen način bi Mohorjeva mogla financirati nakup gradu. Domneve o emigrantskih sredstvih je zavrnil. Govora je bilo tudi o podpisni akciji, ki jo organizira koroška ljudska stranka, da bi dežela zvezno darilo sprejela. Ta način se nam ne zdi primeren, ker utegne razvneti ponovno protislovenske težnje go-

tovih krogov. To je gotovo znano tudi organizatorjem.

Zadnja številka »Kärntner Kirchenblatte« z dne 25. jan. 1970 prinaša na četrti strani poročilo o Vetrinju in načrtih, ki jih je imela Mohorjeva družba z nakupom starega gradu. V poročilu je jasno povedano, da je imela Mohorjeva družba za finančno in organizacijsko akcijo odobrenje najvišje cerkvene oblasti v deželi.

Medtem je zvezna vlada prevzela po poteku roka grad v svojo last. Seja deželne vlade bo stvari gotovo nekoliko bolj pojasnila. Lakonična pripomba nekega žurnalista: »Neki Vetrinjecan, mi je dejal: Mohorjeva naj moli vsak dan tri očenaše, da gradu ni dobila, v tako obupnem stanju je.«

In Schober ob koncu: »Wenn vom Bund dir Gutes widerfährt, das ist schon ein Schloß Viktring wert.«

Občni zbor Slovenskega ljudskega gibanja

Iz goriškega »Katoliškega glasa« povzemamo kratak pregled občnega zbora Slovenskega ljudskega gibanja. Koroški Slovenci z neizmernim zanimanjem zasledujemo dejanje in nehanje, bitje in žetje slovenskega primorskega ljudstva. Ob tej priliki bi radi k temu kratkemu uvodu še dodali, da Narodni svet koroških Slovencev ter vobče vsi naši rojaki želijo Slovenskemu ljudskemu gibanju vse najboljše za njihovo delo na narodno-političnem kot prosvetno-kulturnem in gospodarskem področju v prihodnjih letih. (Uredništvo)

V ponedeljek, 12. januarja 1970, je bil v Trstu, v prostorih v ulici Donizetti, občni zbor Slovenskega ljudskega gibanja.

Občni zbor je začel dosedanji predsednik dr. Teofil Simičič, ki je v pozdravnem govoru opozoril zborovalce na važnost upravnih volitev, ki bodo spomladi na Tržaškem.

Potem so po vrstnem redu prebrali svoja poročila, najprej Sergij Pahor zapisnik o lamskoletnem občnem zboru, nato glavno politično poročilo dr. Drago Štoka, organizacijsko poročilo dr. Franc Mljač, prof. Jože Peterlin o kulturni problematiki, prof. Marij Maver o nekaterih vprašanjih prosvetne in kulturne politike ter dr. Matej Poštovan v govoru o razrešnici nekaj misli o politiki in njeni potrebi med slovensko manjšino.

Pred zaključkom je zbor poslal pozdrave SKS v Gorici, Narodnemu svetu koroških Slovencev ter starosti slovenskih zamejskih duhovnikov dr. Jakobu Ukmarju ob podelitvi častnega doktorata na ljubljanski teološki fakulteti.

Prinašamo nekaj misli iz govora dr. Draže Štoke:

Leto 1970 je nekako jubilejnega pomena,

to je bilo na sejah in na zaupniškem zborovanju Narodnega sveta poudarjeno, mimo gotovih dejstev, ki predvsem zunaj na terenu tako odprto in odkrito sodelovanje ovirajo ali celo onemogočajo. Tudi v zadevi okoli Vetrinjskega so se vpregale proti Slovincem sile iz vseh političnih taborov na Koroškem; vendar je prav deželni glavar prišel na dan z neutemeljenimi sumničnji.

Tem dejstvom ustreza odprto, a vendarle kritično zadržanje Narodnega sveta do koroške ÖVP. Zavedajoč se dejstva, da je prav koroška socialistična stranka, vsej jasno izpovedani toleranci navkljub, pokazala v

zato opažamo, kako vse stranke in organizacije hitijo z analiziranjem dejanskega stanja in nerešenih problemov. Tudi za naše gibanje je okroglo leto pomemben mejnik. Z letošnjim letom stopamo v drugo četrt stoletja povojne dobe in pred nami se oblikujejo novi časi z novimi problemi. Petindvajset let je že mimo nas od zaključka druge svetovne vojne. Marsikaj težkega, morečega, tudi tragičnega smo doživeli v teh povojnih letih, pa tudi marsikaj lepega, pomembnega je bilo vmes. Veliko porazov, neizpoljenih pričakovanj, pa tudi veliko uspehov smo dočakali ob delu za našega človeka.

Danes je krščanstvo v vsem svetu izredno pozitivno gibanje. Zavzema se za popoln mir na svetu, za strpnost med različnimi verami in ideologijami, za prijateljstvo med državami. Prav tako pa je pozitivna sila v moralnih vrednotah, katere današnji človek vse preveč izpodkopava.

Tudi v našem zamejskem življenju je tako. Zato ne bomo nikdar mogli pristati na to, da bi naše gibanje ohromili ali ga celo omrtvičili, ker bi to bilo z narodnega in političnega vidika popolnoma zgrešeno dejanje. Še naprej bomo sodelovali v okviru krovne organizacije Slovenske skupnosti, še naprej iskali skupnih stičnih točk z ostalimi zamejskimi Slovenci, toda to nikakor ne pomeni, da hočemo naše gibanje kakorkoli ohromiti. Nasprotno: v današnjih časih je približevanje med katoliškimi Slovenci s Koroškega, Goriškega in Tržaškega že skoraj nujno, to pa predpostavlja naše polno življenje. In še nekaj: tudi slovenskim Benečanom se more najbolj približati prav katoliško gibanje.

zadnjem letu z doslednim zagovarjanjem priznavalnega principa in pred nedavnim z diskriminacijo Mohorjeve družbe nenačuden obraz, zavedajoč se nadalje dejstva, da 25-letna socialistična večina v deželi bistvenih vprašanj koroških Slovencev ni rešila, zavedajoč se končno dejstva, da se priznavamo k temeljem ljudske stranke kljub kritičnim pogledom na marsikateri pojav v okviru te stranke, so se odborniki in delegati Narodnega sveta izrekli za to, da s prikazom pozitivnih premikov v gledanju koroške ljudske stranke na koroške Slovence omogoči svojim somišljenikom dne 22. februarja glas za ÖVP.

OD TEDNA DO TEDNA

MITJA RIBIČIĆ OBIŠČE VELIKO BRITANIJO

Iz Beograda poročajo, da je vlada Velike Britanije in Severne Irske povabila predsednika zveznega izvršnega sveta Mitjo Ribičiča s soprogo, naj obiše od 23. do 26. februarja Veliko Britanijo.

V sporočilu, ki je bilo objavljeno o tem obisku v Londonu se bo Mitja Ribičič med obiskom srečal s predsednikom vlade Wilsonom in se razgovarjal tudi z drugimi osebnostmi britanskega političnega in gospodarskega življenja. Ta obisk, ki je bil dogovorjen maja lani, bo prvi obisk predsednika jugoslovanske vlade v Veliki Britaniji.

MAKARIOS SE JE SESTAL Z GRŠKIM KRALJEM V RIMU

Ciprski predsednik Makarios je potoval v Rim, da bi obvestil grškega kralja, ki živi tam v izgnanstvu, o razvoju na Cipru. Tako so uradno sporočili. Sodijo pa, da je grška vlada prosila Makariosa, naj posreduje med njo in kraljem Konstantinom, z namenom, da bi se vrnil v Grčijo. Predsednik Makarios je tudi sporočil kralju, kakšni so pogoji atenske vlade za njegovo vrnitev. Ko se je Makarios vračal iz Rima, se je na kratko ustavil v Atenah. Opazovalci pravijo, da je sporočil Konstantinov odgovor grškemu ministrskemu predsedniku Papadopoulosu.

PRED STIKI MOSKVA—MADRID

Prvič v minulih tridesetih letih, odkar je general Franco prišel na oblast, se je španski zunanji minister neposredno pogovarjal z visokimi sovjetskimi politiki v Moskvi. To je bilo 2. januarja, ko je Lopez Bravo na poti iz Manile v Frankfurt pristal v sovjetskem glavnem mestu. Politični opazovalci sodijo, da je pobuda za sestanek v Moskvi prišla s španske strani. General Franco je v novoletni poslanici omenil razširitev zvez z vzhodnoevropskimi državami, čeprav ni neposredno omenil Sovjetske zveze. Zunanji minister Lopez Bravo je bil še določnejši, ko je decembra lani izjavil v madridskem listu ABC o španskem odpi-

ranju proti vzhodu: »Ni mogoče prezreti pol Evrope,« je dejal minister.

Španija je predlanskem izvozila v Sovjetsko zvezo blaga v vrednosti 17,8 milijona dolarjev, uvozila pa ga od tam za 19 milijonov dolarjev. Toda trgovina je malokdaj sama, brez stikov druge vrste, kot npr. turizem, gostovanje umetniških ansamblov itd.

V VARŠAVI URADNI RAZGOVORI MED WASHINGTONOM IN PEKINGOM

Po dveletnem premoru sta se v torek v Varšavi srečali delegaciji Washingtona in Pekinga. Za to srečanje je vladalo izredno zanimanje, saj je bilo preko petdeset novinarjev pred vhodom v kitajsko veleposlanništvo, kjer je bil sestanek.

Novinarji so pričakali prihod ameriškega veleposlanika Stoessela in delegacije Združenih držav Amerike. Med novinarji, kinooperaterji, fotografi in televizijskimi snemalci so bili prisotni tudi Poljaki, Bolgari, Romuni, Madžari in drugi, ni pa bilo predstavnikov sovjetskega tiska.

Ta 135. sestanek ameriške in kitajske delegacije je trajal eno uro. Po vsem, kar se je po srečanju zvedelo, je mogoče sklepati, da se nadaljuje praksa tajnosti. Kot je ameriški veleposlanik Stoessel izjavil novinarjem, sta s kitajskim kolegom razpravljala o vprašanih skupnega interesa. Sklenili so, da ne bodo določili datuma prihodnjega sestanka, da pa bodo v stalnih stikih o tem vprašanju. Stoessel je tudi dejal, da je bil sestanek koristen.

Kitajsko-ameriški sestanki v Varšavi predstavljajo edini uradni stik med ZDA in Kitajsko. Pričeli so se 1. avgusta 1955 v Ženevi in so jih po treh letih premestili v poljsko prestolnico. Zadnji sestanek je bil 10. januarja 1968. Do 1966. leta so se sestanki vršili vsake tri mesece, po kitajski kulturni revoluciji pa so postajali vedno bolj redki. Nikoli niso ne Kitajci ne predstavniki ZDA objavili vsebine dosedanjih razgovorov in so se omejili samo na splošne ugotovitve, da naj se razgovori nadaljujejo, češ da so koristni.

PONESREČEN DRŽAVNI UDAR V IRAKU

Revolucionarna vlada v Iraku je sporočila, da so odkrili in preprečili poskus državnega udara, ki ga je hotela izvesti skupina izdajalcev v sodelovanju s tujino. V poročilu je nadalje rečeno, da so hoteli izvesti državni udar v noči med 20. in 21. januarjem in da so ujeli vse udeležence zarote, katere so takoj sodili in obsodili pred posebnim vojaškim sodiščem. Obsodili so na smrt 44 članov zarote proti predsedniku Bakru.

Po vesteh iz dobro obveščenih krogov, naj bi zaroto odkrili že pred nekaj meseci, ko so zarotniki skušali pritegniti tudi nekatere revoluciji ter sedanji vladi privržene oficirje.

PO ODKRITJU ZAROTE V IRAKU

Vojaško sodišče je obtožilo na smrt obsojene osebe vohunstva za ameriško CIA in vohunstva za Izrael ter Iran. Radio Bagdad je tudi izjavil, da je Iran zagotovil zarotnikom potrebno orožje in denar.

Iranska vlada je zavrnila vse obtožbe, ki so jih v Iraku izrekli proti njenim predstavnikom. Takoj je zahtevala, da se vsi predstavniki iraške vlade v Iraku vrnejo v domovino. V Iranu bodo poleg tega zaprli tudi vse iraške konzulate. S svoje strani je tudi iraška vlada zahtevala isto za iranske predstavnike v Iraku. Osebe in diplomati so že zapustili Irak.

Sicer je bilo med Iranom in Irakom v zadnjih letih precej sporov, vendar nikoli ni bilo stanje tako napeto, kot je sedaj.

NAFTA ALI OPORIŠČE

Mladi libijski polkovniki, ki so prevzeli oblast v deželi, so bili nemalo presenečeni, da je predsednik Nixon tako hitro privolil v njihovo zahtevo, da se Američani umaknejo iz vojaškega oporišča Weelus blizu Tripolija. Predsednik Nixon je namreč svojemu veleposlaniku takoj poslal brzojavko z nalogom, da čimprej izpolni zahtevo šefa revolucionarnega sveta polkovnika Kadafija.

Weelus je ameriško letalsko oporišče, od koder so pošiljali pomoč Izraelu in kjer so vežbali izraelske pilote. Pred izraelsko-arabsko vojno ga je obiskala tudi Golda Meir. Obsega 650 ha in v njem je bilo 2800 ame-

In eigener Sache

Die »Salzburger Nachrichten« vom 20. 1. und die »Kärntner Nachrichten« vom 24. 1. entnehmen einem Bericht des »Naš tednik« vom 2. Jänner 1970, der sich mit einem Vortrag von Dr. Vospernik im Klub slowenischer Studenten in Wien befaßt, daß der Obmann des Rates der Kärntner Slowenen für einen slowenischen Abgeordneten im Kärntner Landtag plädiert habe, der, ohne Stimmrecht, jederzeit zu Fragen der slowenischen Volksgruppe Stellung nehmen könne. Der Bericht in den beiden ersterwähnten Zeitungen erweckt jedoch den Eindruck, daß diese Möglichkeit eines eigenen Abgeordneten vom Vortragenden als Preis für eine politische Integration der Kärntner Slowenen bezeichnet worden sei. Das ist unrichtig. Vielmehr fragt der unterzeichnete Berichterstatter aus Wien, welcher Preis für eine Integration von slowenischer Sache bezahlt werden müsse. Was die Frage des Abgeordneten in Kärntner Landtag betrifft, hatte Dr. Vospernik das Beispiel der dänischen Minderheit in Schleswig-Holstein vor Augen, der eine Vertretung im dortigen Landtag auch bei einem Absinken unter die 5% Grenze (trotz allgemeiner 5% Klausel) verfassungsmäßig garantiert wurde. Der dänische Abgeordnete hat Stimmrecht und außerdem den Status einer Fraktion, was auch verfassungsmäßig garantiert werden mußte. Dr. Vospernik vertrat die Meinung, daß eine ähnliche Lösung auch für die slowenische Volksgruppe im Kärnten denkbar sei.

riških vojakov z družinami. Njegova izgradnja in oprema sta veljali milijardo dolarjev.

Toda kaj je to v primerjavi z dobičkom 38 ameriških petrolejskih družb, ki izkoriščajo 90 odstotkov libijske nafte. Libija pa je peta proizvajalka nafte na svetu. Washingtonu se je očitno zdelo, da se je bolje odpovedati oporišču kot razjeziti polkovnike, ki bi potem utegnili nacionalizirati premoženje ameriških družb.

Kljub temu pa revolucionarni svet že pripravlja zahtevo po zvišanju odstotka, ki ga ameriške družbe plačujejo Libiji...

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

BIAFRA - IN KAJ ZDAJ?

Biafra je padla, zmanjkalo je ni. Za državnikove seveda, ki odločajo o usodah malih narodov, je ni več; njim nikoli ni bila po godu, skrivali so se za jalove izgovore in parole, gnile plotove, ko so jo tlačili na kolena; njim gre za lastno korist, ne za blagor drugih; njim je v bistvu deseta briga, kaj se bo zgodilo z Biafranci, z Ibi, Efiki, Kalabarci in drugimi, kot jim je bila deseta briga usoda Judov, — saj se jih je hotel vsak znebiti, skoraj nobeden jih ni hotel sprejeti — za časa Hitlerjevih morilcev. Biafra, saj to je bila samo neprijetna nadloga, ki je stala toliko in še več denarja ter diplomatskih podvigov. Skrbi jih oblastna politika, tistih nekaj mrtvih bo že zagrebala zemlja ali pa jih bodo strgali jastrebi, nasitile se bodo hijene. Prej ali slej nihče ne bo omenil več umorjenih in umrlih Biafrancev. Pa čemu bi se vzburljali, ko itak vsi dobro vemo, da bo Nigerija poskrbela za red in mir, tudi za pokopališki, pomagal ji bo napredni Vzhod in svobodni Zahod. Da so se le ohranili interesi velikih sil, pa je vse v redu. Mednarodne in nepristranske komisije so ugotovile, da ni organiziranih pokolov v Biafri, da so ljudje v razmeroma dobrem telesnem stanju, in to so bili visoki častniki z Vzhoda in Zahoda. Dokazali so, da so se častniki lagali, biafranskemu propagandnemu uradu pa je uspelo izvrstno, da je vnesel v svet novico o množičnih pokolih v nekdanji vzhodni provinci Nigerije, poznejši Biafri, sedaj ponovno deželi, ki se je po dve in polletni zablodi končno le vrnila srečno pod okrilje matere Nigerije. Govon je kot zmagovalec milostljivo obljubil, da bo vse v redu. U Tant mu je pritril. Verjel mu je, tako da se mu ni bilo treba peljati v pusto Biafro. On lahko zmagoslavja. Dosegel je, kar je hotel. No, kaj pa je potem še strašnega.

Zarota proti človeku

Vsak pošten človek mora obsoditi imperializem in kolonializem. Če bi šlo pri tem, koliko ljudi ju obsoja, bi bili na svetu skoraj sami poštenjaki, ne bi bilo imperialistov ne kolonialistov. Bila bi pravica vsepovsod, ne bi bilo bojev, vsak narod, tudi najmanjši, bi lahko živel svoje življenje.

V postavi Združenih narodov je zapisano, da ima vsak narod pravico do samoodločbe. Tako so se osamosvojile nekdanje kolonije in tiste, ki so še, se bodo tudi. Če pogledaš npr. na zemljevid Afrike, takoj vidiš, da je večina mej umetnih. Preostanek iz kolonialne dobe. Organizacija afriške enotnosti (OAE) si je zapisala za vodilno geslo, da se bo bojevala neprestano tudi proti zdajšnjemu preostanku kolonializma v Afriki. Če bi se ravnali količkaj po tem naročilu, bi morali spremeniti meje v večini afriških držav. Večina teh držav je umetna tvorba, ki jih drži skupaj samo nasilje. Začne se na severu, v tako imenovani arabski Afriki, in sega prav do južnega konca.

V Enitreji se bori osvobodilno gibanje za odcepitev od Etiopije; gibanje ima predstavnike v nekaterih arabskih državah, ki ga izdatno podpirajo, kljub določilom OAE. V Čadu divja partizanska vojska proti osrednji oblasti v Fort Lamyju; mohamedanci se bijejo proti kristjanom in poganom. Podpirajo jih arabske države, ki jih imajo za svoje brate. Takih primerov je še več. Borci so seveda junaki, kajti bojujejo se proti kolonialnim granicam, za njimi pa stojijo Arabci, Rusi in drugi napredni usmerjevalci.

V južnem Sudanu krvavijo črnici za svobodo, samostojnost. Nihče jih ne podpira, ker so le črnici in s tem divjaške tolpe, ker se bojujejo proti Arabcem, ki so že vselej imeli črnice za manj vredne, za sužnje (miselnost je doma tudi v Evropi in Ameriki),

in ker bi od samostojne, močne črne Afrike sile najbrž ne imele toliko kot zdaj.

U Tant zaveznik kolonializma in imperializma

Nigerija je že dokazala v svoji kratki preteklosti, da ni zmožna in da tudi noče pravice. Ko je bila še »demokratska«, vzor afriških demokracij, je gnila v korupciji. Razbesneli Hausi in drugi so morili Ibe, svet se seveda ni zganil, najmanj pa Velika Britanija, ki ni mogla, ker ni hotela, verjeti, da v Nigeriji ne bi bilo v redu, saj so vendar Angleži vzgojili Nigerijo v demokracijo. In če so že umorili Hausi in podobni nekaj Ibov? So pač razprtije med tistimi narodi, ki še niso povsem kulturni, mladostne bolezni nacionalizma, konec koncev pa so se tudi bali za svoj obstoj, saj vsak ve, kako prebrisani trgovci so Ibi, saj veljajo Ibi za izredno sposoben, inteligen, spreten narod, ki se znajde povsod, ki prekaša druge daleč, kratka, veljali so za afriške Jude. In to nikoli ni dobro.

Ko je general Ojukvu proglasil v torek, dne 30. maja 1967, Biafro za samostojno državo, so Angleži, Sovjeti in Arabci takoj začeli s spletkami. Dne 6. julija 1967 se je začela »policijska akcija«. Namesto dveh dni je trajala 30 mesecev. Kronisti jo beležijo kot prvo moderno vojsko v Afriki (bila je namreč totalna). Angleži so dobavili Nigeriji »obrambno orožje«, kot so oklopniki, težka artilerija, bojne ladje, bombe, poslali so jim častnike in pilote, Rusi so podarili bombnike, artilerijo, municijo, Alžirija čete, ki so posegle celo v odločilne boje, Egipt pilote, ki so morili Biafro, bombardirali bolnišnice, tržnice, šole, cerkve. Najboljša zaveznika Nigerije sta bila pa lakota in brezbriznost »kulturnega« sveta. Amerika je podpirala Nigerijo s tem, da je molčala; kako sodijo Združene države o samoodločanju narodov, vidimo npr. v Južnem Vietnamu. Kako Anglija, smo videli v Biafri, a tudi v Veliki Britaniji (škotska, Vales, irski osvobodilni boj), kako Rusija,

v Sovjetiji, kjer baje ni narodnih vprašanj, ker so to rešili na podlagi stalinizma — breznjevizma, naleteli pa smo tudi na »bratsko pomoč« Českoslovaški.

In Združeni narodi so molčali, ker si to želijo velike sile, ki snubijo dediče kolonializma in imperializma, in ker ni hotel videti in zagovarjati pravice U Tant. Saj tudi njegov narod odreka v Burmi manjšinam pravico do samoodločanja. In ker ni pravice, so šli pripadniki manjšin v partizanski boj.

Mali prepuščeni samim sebi

General Ojukvu je izjavil, da se bo biafranski osvobodilni boj nadaljeval v pragozdu, vse dotlej, dokler si dežela ne bo pripojila svobode, dokler ne bo spet zavihrala zastava z vzhajajočim soncem. Nigerija je sicer zagotovila pravico in red, a je obljubo že zdavnaj snedla. Ibom grozi množična smrt, a ne toliko z bajonetom, temveč z lakoto in diskriminacijo. Anglija je že dobila zahvalo, ki jo je zaslužila. Govon se je zahvalil Arabcem in Sovjetom za izdatno in nesebično podporo, ne pa Angležem, ki jim je prepovedal še povrh vsako vmešavanje v »notranje zadeve«. Izgleda, da postajajo mastni angleški interesi čedalje bolj rodi.

Po »zmagi« Nigerije je seveda padla večina tiska, tudi dobršen del avstrijskega, v pohvalo zmagovalcu, v omalovaževanje lakote v Biafri. Najlaže je pritrlditi zmagovalcu. Dati je treba Nigeriji časa, in bo rešeno, razumljivo pa je in to je pač tako v bojih in po njih, da umre tu in tam kak nedolžen človek. Marsikateri je celo stisnil kako debelo mačjo solzo v spomin stari avstroogrski monarhiji, ki je bila tak (!) vzor sožitja med narodi.

V Biafri se je pokazalo ponovno, da gre velikim samo za lastne koristi, da pa prepuščijo male lakoti, če bi jim hoteli pokazati račune. Da vsa igra ne izgleda preveč odurno in okrutno, jih malo pomilujejo, tolažijo in pravijo, da že ne bo tako hudo. Jože Wakounig

11. gostovanje v mestni hali v Celovcu

Režija: WILL PETTER
Glasba: ROBERT STOLZ

SAMO V CELOVCU

COCKTAIL

DUNAJSKE DRSALNE
REVIJE

Od 5. do 15. februaja 1970

PROFESIONALNA SVETOVNA PRVAKINJA

REGINE HEITZER

z mnogimi drugimi mednarodnimi zvezdniki in zvezdnicami na ledu v prekrasni drsalni reviji

Smeh, smeh, smeh z edinstveno hokejsko reprezentanco šimpanzov sveta

Predprodaja vstopnic: Kärntner Landesreisebüro, 9010 Klagenfurt-Celovec, Neuer Platz 2; telefon: 0 42 22 / 70 4 71 — Telex: 04 2465 in vsi drugi potovalni uradi

Pri vsaki predstavi izrebanje dragocenih nagrad v blagu

50-letnica bogoslovne fakultete

Ljubljana ima svoje lastno bogoslovno učiteljske župe že 350 let. Za časa Napoleonove »Ilirske province« (1809–1813) je tudi ljubljansko bogoslovje bilo deležno stopnje francoskih univerz odn. univerzitetnih fakultet. Kot Bogoslovna akademija odn. kot Zavod škofijskih bogoslovnih študij pa je leta 1919 postala del novoustanovljene državne univerze v Ljubljani, enakovredna fakulteta z drugimi fakultetami.

Ob koncu prvega fakultetnega šolskega leta 1919/1920 je fakulteta že imela 15 rednih in honorarnih profesorjev ter docentov. Med njimi s Koroške dr. Rožmana, ki je predaval cerkveno pravo. Fakulteta je štela 94 rednih in 7 izrednih slušateljev.

Iz slovenskega zamejstva so na fakulteti še delovali dr. J. Srebrnič, dr. J. Ujčič ter dr. L. Ehrlich.

Solsko leto 1951/1952 je bilo zadnje leto državne teološke fakultete. Poslej nosi fakulteta naziv samostojne državne visoke šole.

Do ločitve Cerkve od države je na ljubljanski državni teološki fakulteti napravilo doktorat iz bogoslovja 42 doktorandov, poslej pa na cerkveni ljubljanski bogoslovni fakulteti 22 doktorandov. Tako je doslej izšlo iz ljubljanske fakultete 64 doktorjev.

Zanimivo je, da so od bogoslovnih profesorjev državne fakultete trije postali škofje, dr. Srebrnič na Krku, dr. Rožman v Ljubljani, dr. Ujčič pa celo nadškof v Beogradu.

Od doktorjev ljubljanske fakultete pa so tudi trije postali škofje, namreč dr. Janez Jenko škof v Kopru, dr. Vekoslav Grmič pomožni škof v Mariboru in dr. Stanko Lenič pomožni škof v Ljubljani.

Tudi drugi ljubljanski doktorji so se visoko povzpeli. Tako je dr. Janez Vodopivec profesor in celo dekan papeške univerze »Urbaniane« v Rimu; v Rimu je nekaj časa bil profesor tudi dr. Tomaž Kurent. Na ljubljanski fakulteti pa so postali profesorji dr. Odar, dr. Ahčin, dr. Cajncar — ta je bil več let tudi dekan —, dr. Aleksič, dr. Ludvik Čepcon, dr. Janez Oražem; od mlajših (s cerkvene fakultete) pa poleg škofa dr. Grmiča še dr. Ojnik, dr.

Perko, dr. Rozman, dr. Smolik. Uredniki važnih slovenskih kulturnih in verskih glasil so postali: dr. Ahčin, dr. Vrečar, dr. Gracar, dr. Kurent, dr. Turnšek, dr. Gnidovec, dr. Merlak.

Na verskokulturnem, bogoslovnem in literarnem (beletrističnem) področju se udeležujejo dr. Stanko Cajncar, dr. Metod Turnšek, ki sta priznana književnika, ter dr. J. Kolarič, pisec knjige o dr. Rožmanu, in dr. Jože Jagodič, pisec knjige o nadškofu dr. Bonaventuri Jegliču, da omenim vsaj te.

Življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda pa za svojim pokojnim učiteljem, univ. prof. dr. Francem Grivcem raziskujejo dr. Tomaž Kurent, ki je napisal latinsko delo o Učenju sv. Cirila in Metoda, dr. Metod Turnšek, ki je izdal literarno in zgodovinsko delo *Zvezdi našega neba*, in dr. Fr. Perko, ki je za svojo doktorsko disertacijo izbral snov *Filozofija in bogoslovje sv. Cirila in Metoda*.

Tudi na drugih področjih, npr. liturgičnih, so doktorji, ki so promovirali na

Koroški pisatelji so bili v Ljubljani

Pred kratkim je povabilo društvo slovenskih pisateljev štiri koroške pisatelje, ki so v dvorani Narodne galerije priredili literarni večer. Iz Celovca so prispeli Lorenz Mack, Walter Nowotny, Ingeborg Pacher in Theo Pressien, vsi člani Društva koroških pisateljev.

Večer koroških pisateljev je v imenu Društva slovenskih pisateljev odprl s toplim pozdravom Jaro Dolar, nato so se vrstili bralni nastopi trojice uglednih pisateljev iz Koroške. Ingeborg Pacher je prebrala enajst svojih lirskih pesmi, ki kažejo vzlic originalni metaforični iznajdljivosti in subjektivni izpovedanosti pesniško govornice, ki je prežeta z globoko emocionalnostjo. Lorenz Mack je prebral novelo, ki je pred časom izšla v Filipičevem prevodu v mariborskih »Dialogih«, nato pa še odlomek iz svojega novega romana, ki bo

ljubljski bogoslovni fakulteti, doprinesli in še doprinašajo znaten delež, pričeni z dr. Vrečarjem, dr. Doklerjem (Vitalom Voduškom) do dr. Turnška, dr. Oražma, škofa dr. Leniča in dr. Smolika.

Ljubljanska bogoslovna fakulteta je v svojih 50 letih po svojih profesorjih in vseh, ki so izšli s te fakultete, opravila velikansko versko kulturno delo. Koliko pa je nevidnega, le v dušah in pri Bogu znanega dela, ki so ga opravili duhovniki, ki so diplomirali na ljubljanski bogoslovni fakulteti! Na tej fakulteti je zajel svoje temeljito bogoslovno znanje (vsaj v prvih letih) tudi koroški bogoslovni znanstvenik in ideolog pokojni prelat dr. Rudolf Blüml.

Mnogo slovenskih duhovnikov, ki sedaj deluje med koroškim ljudstvom, je posečalo ljubljansko bogoslovno fakulteto. Tako je duhovnega sadu ljubljanskega bogoslovja deležna tudi koroška dežela.

K. Z.

O prvi priložnosti bomo objavili pregled kulturnega dela tudi drugih diplomirancev na ljubljanski bogoslovni fakulteti; tudi prikaz umetniškega udejstvovanja, glasbenega in likovnega, tistih, ki so se poleg bogoslovnega študija še posvetili umetnosti.

obravnaval usodo koroške in slovenske družine v tragičnih vrtincih druge svetovne vojne, ko so izseljevali prebivalce neke slovenske vasi na Koroškem. Naposled je pesnik Walter Nowotny pokazal na več kot petnajstih primerih značaj svoje poezije, v kateri prevladujejo epični in ponekod satirično zaostreni motivi, ki pa kažejo njegovo pesniško duhovitost in jezikovno mojstrstvo.

V marcu pa bodo slovenski literati vrnil obisk svojim kolegom v Celovcu.

LIKOVNA UMETNICA BARA REMEC V TILCARI

V Tilcari, arheološki prestolnici severne argentinske province Jujuy, je priredila pretekli mesec slovenska likovna umetnica Bara Remčeva svojo razstavo slikarskih del. Ob tej priložnosti so bili gostje opo-

SLOVENC

doma in po svetu

Msgr. Ukmar častni doktor

Teološka fakulteta ljubljanske univerze je sklenila, da imenuje msgr. dr. Jakoba Ukmarja iz Trsta za častnega doktorja ljubljanske univerze. Slovesna podelitev častnega doktorata bo zadnje dni januarja.

Tisnikarjeva dela razstavljenata tudi v Gradcu

V soboto, 17. januarja, so v Francoskem kulturnem centru v Gradcu odprli razstavo del slovenjegraškega slikarja Jožeta Tisnikarja. Razstava bo odprta več tednov.

† Franc Stefe

V Buenos Airesu je umrl v 86. letu starosti Franc Stefe. Rodil se je v vasi Orehovi, župnija Predoslje pri Kranju. Rajni spada v vrsto slovenskih korenin, ki so se resno posvetili svojemu delu, skrbi za družino, a zmerom je še našel čas za Boga, tako da je bilo njegovo življenje res krščansko. Trpko je bilo begunstvo za očeta s tolikšno družino po vojni, še večino na pol odraslih otrok. Ziveli so najprej v taborišču pri Lienzu, nato v Spittalu, odkoder se je preselil v Argentino. Naselil se je najprej v Sanatoriju v Ramos Mejii, nato si je zgradil lastno hišo v Transradiu. Pred dobrim letom se je preselil v bližino Don Bosca v Ramos Mejii, kjer ga je doletela smrt.

zorjeni na sodelovanje slovenske umetnice pri zgraditvi kapele v neki oddaljeni indijanski vasi severno od Tilcare in na veliko olje brezjanske Matere božje, ki jo je izdelala Bara Remčeva in podarila za oltar, v kapeli med Indijanci. Umetnica je izdelala iz dragocene kovine tudi kromi Mariji in Jezuščku in ju poslala z dragocenimi kamni. Indijanci so naši slikarici za lepo in dragoceno darilo nadvse hvaležni. Brezjanska Marija pa je našla spet prostor nad oltarjem v božji hiši daleč na argentinskem severu med preprostim indijanskim ljudstvom, da se nanj ozira z blagohotnimi očmi kot nova priča slovenske prisotnosti v velikem svetu.

Dr. V. Inzko:

Idejni profil Koroških kulturnih dni

II

Tako je reševal slovenski človek na Koroškem kljub pritisku in zapostavljanju narodnostno vprašanje že od nekdanj predvsem v zaupanju vase, v silo, ki so bile žive v narodu samem. Tisto vedno spet narodni organizem osvetojuče in duhovno območje poživljajoče sredstvo je bilo skozi vsa stoletja naše zgodovine: kulturna samopomoč. Ko smo v preteklem letu praznovali stoletnico obstoja Kongregacije slovenskih šolskih sester, smo mogli videti, kako globoko so posegle v tej zvezi s svojim delovanjem in idejno usmeritvijo prav šolske sestre v naše družine ter celotno narodno življenje.

Intenzivno oblikovanje slovenskega kulturnega prostora pa smo skušali koroški Slovenci vršiti tudi v stiku s kulturnim ustvarjanjem sosednih narodov. Predvsem povojne razmere v deželi in državi so nam omogočile iskanje trdnih vezi s kulturnimi in javnimi delavci iz vrst večinskega naroda. Nussbaumerjevo obsežno delo »Geistiges Kärnten« (Duhovna podoba Koroške) je zgovoren prikaz skupin prizadevanj ob narodnosti v deželi. Naše sodelovanje v »Ligi človekovih pravic«, »Perkonigovi družbi«, »Univerzitetni zvezi za Ko-

roško«, »Društvo koroških pisateljev«, v organizacijah, ki se bavijo z evropskimi manjšinskimi in družbenimi vprašanji, težnja tudi koroških Slovencev po vedno večjem sporazumevanju in sodelovanju med narodi ob stičišču germansko-romansko-slovanskega jezikovnega prostora dokazuje, da skušamo Slovenci kot v Avstriji živeti manjšina dohiteti tok časa ter se vključiti v proces globalnega sodelovanja med narodi v Evropi.

Goriški »Katoliški glas« je zapisal 15. januarja 1970 pod naslovom »Koroški kulturni dnevi v Celovcu«: »Narodnostni razvoj koroških Slovencev je dosegel v zadnjih dveh desetletjih tako stopnjo, da so danes vidna razmerja kulturne dejavnosti, ki presega vsa zadevna pričakovanja. Ta razmerja so bila prvokrat nakazana v programu Narodnega sveta koroških Slovencev. Sploh se v preteklih letih zahteva po lastnem Kulturnem inštitutu oz. študijskem centru za koroške Slovence ponovno javlja v obeh taborih slovenske manjšine na Koroškem. To tudi spričo posebnih nalog, ki jih morajo danes vršiti manjšine v prostoru Alpe-Jadran. Na te naloge se želi slovenska manjšina na Koroškem čim bolj

pripraviti, kar dokazuje obseg in tematika predavanj prvih »Koroških kulturnih dni«.

Udeležba pri predavanjih — prvi dan je bilo navzočih 110 udeležencev — kaže, da so pogoji za vsestransko sodobno izobraževanje med Slovenci na Koroškem dani. To tembolj, ker so se koroški Slovenci že od vsega početka pred leti vključili v Drago pri Trstu kot udeleženci in predavatelji »Študijskih dni«, ki predstavljajo glede izvedbe, ravni ter svobodnega razpravljanja vseslovenski parlament. To nalogo bo Draga za vse Slovence tudi v bodoče opravljala.

Na podlagi predavanj prvih »Koroških kulturnih dni« je možno izluščiti sledeče idejno jedro: Karantaniji pripada pri oblikovanju slovenskega naroda ključni pomen. Ime Karantani postane skupno ime vseh alpskih in panonskih Slovanov in ohrani skozi nekaj stoletij pomen današnjega imena Slovenci. Imeni Karantanija in Karantanci ohranita ta svoj pomen skozi dolga stoletja in sta se uveljavili na širokem prostoru tedanje Evrope. Poleg izoblikovanja etnične skupnosti Karantancev pomeni pomemben poseg v zgodovino njihov stik z delom bizantinskega poslanstva, z nastajanjem cerkvenoslovanske književnosti. Tudi najstarejši slovenski zapiski — Brižinski spomeniki — so izraz osrednjega položaja Karantanije med slovenskimi deželami tiste dobe. V njej nastajajo prve

oblike slovenskega cerkvenega ter sploh kulturnega življenja. Prvi slovenski knjižni jezik je bil izoblikovan na Koroškem. Jezikovno gledano so koroški Slovenci tako del slovenskega naroda. Z narodno celoto jih povezuje nešteto zgodovinskih, jezikovnih, etnografskih, kulturnih in kulturno-umetniških vezi ter drugih nacionalnih značilnosti.

Kot narod z močno kulturno tradicijo izpovejo Slovenci leta 1848 svoj narodno-politični program Zedinjene Slovenije ter si ustvarijo z ustanovitvijo lastne univerze v Ljubljani pred 50 leti zadnje pogoje za vsestranski razvoj. V okviru Jugoslavije realizirajo Slovenci leta 1945 na poti do popolne enakopravnosti samostojno republiko Slovenijo ter so danes aktivno udeleženi s svojimi manjšinami v Avstriji, Italiji in na Madžarskem pri nadaljnjem razvoju slovenskega naroda. Svoj obstoj pa si bodo tudi koroški Slovenci zagotovili v razvoju današnje — pretežno industrijske — družbe le z ustreznim šolanjem svojih otrok in celotnega prebivalstva. Njih stopnja enakopravnega sodelovanja pri oblikovanju nadaljnega regionalnega in meddržavnega razvoja zavisi predvsem od njihove temeljite sodobne izobrazbe ter primernega upoštevavanja sodobnih socialnih in duhovnih procesov v svetu.

(Se bo nadaljevalo)

OB GOSTOVANJU DUNAJSKE DRŠALNE REVIJE:

Edinstveno doživetje na ledu

Predno pride slavna Dunajska drsalna revija v Celovec, je običaj, da ravnateljstvo le-te povabi na Dunaj novinarje iz Slovenije, Furlanije—Julijske krajine in Koroške. To pa je nujno, kajti reklama tiska, radia in televizije je zelo potrebna za finančni uspeh gostovanja.

Sedaj gostuje ta znani drsalni ansambel v avstrijskem glavnem mestu. Tam nastopa že od 23. decembra 1969. Medtem ko so si novinarji iz Slovenije in Trsta ogledali predstavo drsalne revije že v začetku, so posetili novinarji iz Koroške in italijanski kolegi iz Vidma in Benetk predstavo 23. januarja.

Ko sem si lani ogledal produkcijo drsalne revije »Confetti«, ki je prinesla režiserju Willu Pettru in njegovim sodelavcem toliko hvale in priznanj, ne bi mogel verjeti, da bo sedanja, čisto nanovo naštudirana produkcija pod imenom »Cocktail«, prekosila lanski uspeh.

»Cocktail« je produkcija v devetih slikah, ki vsaka zase predstavlja že majčkeno revijico s kratko zgodbo.

V začetku se predstavi celoten balet v rdečih-belih-rdečih barvnih kostumih Dunaja s solisti Noro in Slavko, Duncanom Whaleyem in debitantom Marjanom Filcem, ki je žel lani neomajno odobravanje na svetovnih in evropskih amaterskih prvenstvih v drsanju na ledu.

Druga slika »Dan v Parizu« nam pokaže lahkoživke in capinčke, kako se sprehajajo po pariških ulicah, v katerih se nahajajo

Kenzie, Troy Anderson, Nora Bari in drugi, da se znajo vživeti v španski folklorni milje.

»Fantóm in deklica« se imenuje nadaljnji prizor, v katerem se odlikuje adagio par Allan Glenn in Gyula Jelfy.

V sliki »Party«, kjer zvenijo v ušesa šeklasba in moderni ritmi, predstavijo izvajalci drsalne revije tudi sodobne plesne.

Eden izmed viškov večera pa je brez dvoma šest šimpanzov, katere sta dresirala Oliviere in Willi Kübler. V igri »hokej na ledu« te pametne opice s svojim smešnim obnašanjem naravnost silijo avditorij v bučni krohot.

Za konec produkcije se nam predstavijo v vsej svoji razkošnosti balet in solisti Dunajske drsalne revije v prizoru »Pozdrav z Dunaja«. Solistični vložek profesionalne svetovne in evropske prvakinje Regine Heitzer in tradicionalni valček »Na lep modri Donavi« celotnega ansambla zaključijo revijo.

Recenzent, ki je videl to predstavo na Dunaju, je ob koncu predstave povprašal nekaj obiskovalcev revije, kaj menijo o novi produkciji? Vsi ti niso mogli prehovati slovitega drsalnega ansambla. Edini so

mu je škofijstvo naložilo suspenzijo in ustavilo plačo. Ker mu je na eni strani bilo prepovedano izvrševati duhovniško službo, na drugi strani pa je bil brez sredstev, se je odločil, da prevzame civilno službo pri deželni vladi v Celovcu. Civilni predstojniki so njegovo delo cenili, tako da so ga po dveh letih službe že povišali, postal je vladni nadsvetnik. Medtem je prišel konec druge svetovne vojne. Leta 1951 je bil kot državni uradnik upokojen v malemkošno pokojnino.

Že leta 1957 mu je cerkvena oblast namignila, naj prosi za tako imenovano rehabilitacijo. Zadeva pa se je vlekla dve leti. Leta 1959 je bil rehabilitiran in po dolgih 18 letih se mu je odvalil težak kamen s srca. V dušo rajnega župnika se je naselil mir. Iz poslovnih besed, ki jih je g. msgr. dr. Janko Hornböck spregovoril ob njegovem grobu, je bilo razbrati, da je zadnja leta svojega življenja vsak dan kleče molil vse tri rožne vence. Iz tega vidimo, kako prisrčno je ljubil božjo Mater. Še eno priznanje je dal dr. Hornböck pokojnemu Rudlu: Bil je izvrsten katehet, ki je znal v šolarjih vzbuditi zanimanje za krščanski nauk. Vse dušnopastirsko delo, ki ga je rajni gospod župnik Rudl vršil, priča, da je bil sposoben in goreč duhovnik.

Omeniti moramo še, da se je v svojih prvih duhovniških letih prav pridno oglašal tudi v »Miru«, zlasti kot podlistkar. Pisati je znal zelo zanimivo, v lepem jeziku in prijetnem slogu.

SMIHEL

(V spomin našim rajnim)

V teku enega meseca je pri nas smrtna žetev zahtevala osem človeških žrtev. Prešernov momento mori je vstal iz pozabnosti in je nanovo zaživel.

V soboto, 6. decembra, je umrl v celovski deželni bolnici naš starosta, gospod Peter Mori. Manjkala sta mu le še dva meseca, pa bi bil dopolnil svoje 90. leto. Po poklicu trgovec je bil pokojni ena najmarkantnejših osebnosti v celi okolici.

Bog mu je dal izredne sposobnosti, s katerimi je modro in z vso odgovornostjo gospodaril. Štirinajst let je bil Peter star, ko je prišel iz Dravograda v Šmihel. Bil je reven fant, toda izredno brihtna glavica!

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za številno udeležbo na zadnji zemeljski poti našega ljubega, nenadomestljivega očeta

MIHAELA STURMA

P. D. MORČA V SVINČI VESI PRI ŠT. TOMAŽU NAD CELOVCEM

se iskreno zahvaljujemo, posebno milostljivemu g. prelatu Alešu Zechnerju za tolažilne obiske in za poslovljni govor z daritvijo sv. maše. Nadalje vsem častitim gospodom proštu Trabsingerju, dr. Zablatniku, Jajhu, Adamiču, Gabruču, Janku in p. Romanu, cerkvenim pevcem z Radiš za žalostinke, zastopniku izseljencev Lovru Kramarju za poslovljne besede na grobu, zastopnikoma Narodnega sveta koroških Slovencev Janku Tolmajerju in Zveze slovenskih za drug dr. Mirtu Zwitteru.

Prav tako iskrena hvala tudi vsem drugim, ki so pokojnega obiskavali in tolažili med njegovo boleznijo, kakor tudi darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti. Vsem iskren Bog plačaj!

Žalujoči:

žena Barbara Sturm

sin Jožef z družino
pd. Morč

Št. Tomaž pri Celovcu

sin Blaž z družino
pd. Jesenik
Lipa pri Vrbi

Tudi letos priredi Slovenska gimnazija v Celovcu

GIMNAZIJSKI PLES

Prireditve bo v petek, 30. januarja 1970, ob 20. uri v kletni dvorani Doma glasbe (Konzerthaus) v Celovcu.

Za glasbo bodo poskrbeli: »Die Original fidelen Rosentaler« in »The Blue Collection«. Med prireditvijo poje oktet obeh osmih razredov gimnazije.

Vstopnina: prostovoljni prispevki!
Prisrčno vabijo osmošolci!

močni lokali; vse to karakterizira tipično ozračje tega slavnega mesta ob Seni. Solisti tega prizora so »seksna bomba« Milena, Ronnie Mc Kenzie, Paul Sibley in dobitnica zlate in srebrne kolajne na zimski olimpiadi Avstrijka Regine Heitzer.

V prizoru »Cvetka Jutrove dežele« se občinstvo nasmeje do solz; za to skrbita nenadkriljiva umetnika Duncan Whaley in edina ženska komičanka v Evropi Rusti Kile.

»Benečanske noči« je naslednja slika, v kateri se razpleta ljubezenska zgodba med adagio parom Allanom Glenom in Annette Gardiner ter Mileno in Paulom Sibleyem. Zunanja scena »Beneških noči«, ki je izredno lepo ustvarjena in bogata kostumov, je najučinkovitejši in najkrasnejši prizor večera. Za karnevalski spreved, ki traja štiri minute, je na voljo 140 kostumov.

Drugi del programa vpelje španska »Fiesta«. Dejanje, s svojim španskim koloritom, zlasti pa sem spadajoči plesi, daje vse možnosti umetniškega razcveta baletu in solistom drsalne revije. In vprav v tej sliki pokažejo nastopajoči: Milena, Ronnie Mc

PREDSTAVE BODO V CELOVCU:

V četrtek, 5. februarja, ob 19.30; v petek, 6. in v soboto, 7. februarja, ob 14.30 in ob 19.30; v nedeljo, 8. in v ponedeljek, 9. februarja, ob 14.30; v torek, 10., v sredo, 11. in v četrtek, 12. februarja, ob 19.30; v petek, 13. in v soboto, 14. februarja, ob 14.30 in 19.30; v nedeljo, 15. februarja, ob 14.30.

višji dosežek tovrstne predstave na ledu. Strogi ocenjevalci pravijo, da prekaša celo najboljše tovrstne ameriške produkcije.

Neverjetni blišč različnih barv, popolno drsanje svetovno znanih solistov, glasba prof. Roberta Stolza, čudoviti kostumi in enkratna dekoracija so prava paša za oči in pravi športni užitek za vse tiste, ki se navdušujejo nad umetnijami in akrobacijami na ledu. B. L.

† ŽUPNIK JOSIP RUDL

V petek, 9. januarja, so na pokopališču v Trnji vesi (Annabichlu) položili v duhovniško grobnico k zadnjem zemeljskem počitku od starosti in dušnega trpljenja izmučeno telo upokojenega župnika, gospoda Josipa Rudla. Pokopal ga je generalni vikar dr. Josef Kadras, ob asistenci g. prelata Aleša Zechnerja in g. monsignora dr. Janka Hornböcka. Na zadnji poti ga je spremljalo mnogo duhovnikov in lepo število vernikov iz njegove nekdanje župnije Galicije. Mohličje je zastopal g. župnik Jožef Hanisch in Sveče g. župnik Škorjanc.

Pokojni Jožef Rudl se je rodil leta 1884. Leta 1908 je bil posvečen v duhovnika. Novo mašo je pel v Šmihelu pri Pliberku.

Prvo Rudlovo kaplansko mesto so bile Sveče. Leta 1909 so ustanovili v Svečah prosvetno društvo »Kočno« — takrat izobra-

ževalno društvo; Rudl je bil duša tega gibanja. Ko je društvo leta 1924 praznovalo 25-letnico svojega obstoja, so imenovali g. župnika Rudla (tedaj je bil že v Mohličah) za častnega člana, posebno zastopstvo mu je osebno izročilo v Mohličah diplomsko častnega članstva. Leta 1927 se je župnik Rudl iz Mohlič preselil na drugo faro, v Galicijo.

Ne v Svečah niti v Mohličah ni bil župnik Rudl tako obremenjen z duhovniškimi delom kot vprav v Galiciji. Poleg te nove fare je moral oskrbovati še Mohličje in Kamen v Podjuni, potem (od leta 1930 do 1940) pa še Apače. V Galiciji mu je ljudstvo popolnoma zagrenilo življenje s sumničenji, podtikavanji in ovadbami. Škofijstvo ga je hotelo premestiti v Borlje v Ziljski dolini. Ker je Rudl to mesto odklonil,

Sveče za Svečnico kupite v Mohorjevi trgovini!

PRI NAS NA KOROŠKEM

(Nadaljevanje s 4. strani)

Ena kot dobra, zaskrbljena mati, ena kot potrpečljiva dolgoletna trpinka in ena kot apostol dobrotne spodbudne besede in lepega krščanskega vzgleda v fari in na vasi! Kar ji je Bog vzel na telesnem zdravju, ji je v obilni meri očitno nadomestil v teku življenja z raznimi izrednimi milostmi. Doraščala je v globoko verni Pašovnikovi družini v Šmihelu. Šolala se je ob eni najbolj krščanskih mater, ki je s svojo zdravno naravno pobožnostjo skupno z drugimi ženami tedanje dobe sooblikovala duhovno obličje šmihelske fare.

Ker so bile gospodarske razmere pod vplivom 1. svetovne vojne težavne, je življenje tudi pri Pašovniku stavilo na vse družinske člane svoje neizprosne zahteve. Opravljali so meznarijo in Beta je po svo-

2. svetovna vojna. Mož je moral k vojakom in se ni več vrnil domov. Beta je ostala sama v moreči negotovosti, sama s peščico malih otrok. Glad je trkal na vrata. Lačni otroci so prosili za kruhek. Niso razumeli, da ga mama nima in da ga nima kje vzeti! Obenem se je tudi vedno bolj močno pojavljala bolezen. Toda Beta je stala kot »močna žena« sredi teh težkih preizkušenj. Nadomeščati je morala v družini še svojega pogrešanega moža. Bila so to trda leta v Betinem življenju. Zlat sončni žarek je posijal v življenje pokojne Komatarjeve matere, ko je zapel novo mašo njen brat Gusti. Nato so se pa oblaki nad mlado družino še bolj zatemnili in trajalo je več let, preden so se zopet nekoliko odprli.

Pokojna Komatarjeva mati ni smela dolgo uživati tostransko srečo duhovniške matere. Še bolj kratka je bila njena sreča ob rojstvu treh vnukov. Vedno je zatrjevala, da ne bo dočkala svojega 60. leta. Ni se motila! Koncem novembra minulega leta je morala v bolnico k elizabetinkam. Ko je 11. decembra ob pol dveh popoldne lepo pripravljena izročila svojo dušo nazaj v Stvarnikove roke, so ležale poleg pokojnice na mrtvaški postelji Mohorjeve knjige - simbol njenega življenja in trpljenja. 35 duhovnikov je stalo 14. decembra ob njenem grobu - tudi nekak simbol njenega nepretrganega življenjskega apostolata! S petjem in molitvami so pospremili skupno z vernim ljudstvom to močno ženo tja v večnost.

Beta, ki si bila v življenju kot trpinka in kot duhovnica le ena, bodi to tudi kot naša skupna priprošnjica pri Bogu! Zato po vsej pravici tvoja zadnja pot ni stala v znamenju žalosti, temveč vesele velikonočne aieluje!

Nepričakovano hitro je umrl 17. decembra takisto v celovski bolnici g. Rudolf Zimpasser, doma iz Bistrice. Zapušča še nedoletne otroke. Bolehal je dolga leta na nadihu in tako mu zdravniki v meglem zimskem času niso mogli pomagati.

Preostalih, zlasti ženi vdovi naše sožalje! 21. decembra pa je umrla v Strpni vasi najstarejša žena v fari, Istlnova Urša. Dočkala je visoko starost 95 let. Istlnovi so vzgledno lepo skrbeli za svojo staro teto, tako da ni čutila teže svoje visoke starosti.

Naj v miru počiva in z njo vsi, ki so nas v minulem letu za ta svet zapustili!

ST. TOMAŽ PRI CELOVCU

† Mihael Šturm

Ob številni udeležbi žalnih gostov iz vseh krajev, smo v ponedeljek, 26. jan., položili na tamkajšnje pokopališče Mihaela Šturma, pd. Morča v Svinči vesi. Pogrebne obrede je opravil g. prelat Aleš Zechner ob asistenci šestih duhovnikov. Žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu je zapel radiški moški zbor.

Zalujoči ženi in sinovoma naše najiskrenejše sožalje. Daljše poročilo bomo objavili v prihodnji številki Našega tednika.

TEPPICHE

selbst knüpfen - gründliche Anleitung, Wolle und Vorlagen in der WOLLBAR bei der Kapuzinerkirche Klagenfurt

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov odložiti za drugič. Cenjene dopisnike prosimo, da nam to oprostijo.

Uredništvo

Slovensko prosvetno društvo »Danica« iz Št. Vida v Podjuni vas vabi na

PUSTNO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo, dne 1. februarja 1970, ob pol treh popoldne v Voglovi dvorani v Št. Primožu.

Pridite vsi, ki se radi smejete in ki radi poslušate lepo petje!

jih močeh pomagala. Zvonenje tedaj še ni bilo elektrificirano in šmihelski zvonovi so zahtevali celega človeka. Kljub temu se je v Šmihelu in na hribu sv. Katarine zvon zjutraj, opoldne in zvečer za angelovo čiščenje redno oglašal. Danes katarinski zvon molči leto in dan, ker ni več idealistov, ki bi ga hodili zvoniti!

Leta 1935 se je Beta poročila z znanim rodoljubom in kulturnim delavcem čevljarjskim mojstrom Jožefom Trapom.

Zakonsko srečo je prav kmalu prekinila

TEPPICHE

selbst knüpfen - so einfach, so rasch! Vorlagen und Anleitung in der WOLLBAR bei der Kapuzinerkirche Klagenfurt

Bog je poklical našo ljubo mamo, teto, staro mamo, prababico, gospo

Uršulo Rutar, roj. Potočnik

trgovko in gostilničarko v pok. v Žitari vesi

Zvesto srce je utihnilo v torek, 27. januarja 1970, v 74. letu starosti. Sv. zakramenti, ki jih je sprejela, so njej v popotnico in nam v tolažbo.

Trudapolno - vendar končno, uspešno in zadovoljno je bilo njeno življenje.

Blagopokojno bomo spremili danes, 29. januarja 1970, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti v Žitari vesi; po sv. maši zadušnici jo bomo položili k zadnjemu zemeljskemu počitku.

Žitara ves, Dobrla ves, Rendsburg, Pliberk, Št. Vid v P., Maribor, dne 27. januarja 1970.

V globoki žalosti:

Ljudmila, Vladimir, Franc, Jožko, Angela, Anton in Milan, otroci

in družine Sienčnik, Blažej, Pojškruh,

v imenu vseh ostalih sorodnikov.

WINTER-SCHLUSS-VERKAUF BEI SAMONIG

- Mädchen-Trikothosen 790
- Mädchen-Trikotleibchen, gebümt, Langarm ab 1980
- Kinder-Rollkragenpulli, Helanca ..... ab 2980
- Kinder-Trikotpyjama ab 3590

- Herren-Hemden, weiß oder creme, Restposten 19.-
- Herren-Macounterhosen, lang, innen geraut 25.-
- Herren-Skistutzen, Woll-Qualität 1980
- Herren-Flanellhemden 49.-

- Damen-Wollhosen, I. Wahl 1980
- Damen-Macoleibchen, Langarm 25.-
- Damen-Perlonplüsch-Nachthemden, gebümt 69.-
- Damen-Macopyjama, Markenware 99.-

- Perlon-Georgettetücher in allen Modifarben .. 590
- Seiden-Modetücher 1390
- Stickerei-Servierschürzen 1090
- Frauen-Perlon-Kleiderschürzen ohne Arm, in schönen Mustern 4980

- Damen-Mode-Netzstrümpfe 490
- Damen-Strumpfhosen 1590
- Damen-Häkellookpulli, Langarm 7980
- Damen-Jersey-Poloblusen, Langarm, Hochmode .. 98.-

WEISSE WOCHEN BEI SAMONIG

- Küchen-Hangerl bunt kariert, Baumwolle, normale Größe . 390
- Halbleinen-Geschirrtücher, gesäumt, mit Aufhänger 795
- Schlosser-Handtücher, gesäumt, mit Aufhänger 690
- Arbeits-Frottee-Handtücher 880 gute Strapaz-Qualität .

- Jacquard-Frottee-Handtücher, weiche, gut saugende Baumwoll-Qualität, 50x100 1890
- Tischdecken bunte Baumwoll-Karos, 120x130 29.80 90x90 1590
- Leintuch-Mollino, 156 cm breit, mit verstärkter Mitte 1980
- Karo-Flanelldecken 4980

- Gebirgs-Leintücher, reine Baumwolle, 150x230, Mitte verstärkt 49.-
- Flanell-Leintücher, 130x220, fehlerfreie Markenware 3980
- Seidenbrokat-Steppdecken mit Vlies-Füllung und Trikot-Abdeckung, 130x190 ..... 159.-

- Bettwäsche-Garnitur, 1 Schlüpfen und 2 Polster 7980
- Schaftbettzeug-schlüpfen oder -Tuchentbezug, prima Baumwoll-Qualität, 130x190 8980
- Polsterbezüge, dazupassend, 60x80 .. 2390
- Fertige Pölster, gefüllt, aus federdichtem Inlett, 60x80 3980

- Fertige Tuchent, gefüllt mit 3 kg Hühnerfedern 149.-
- Damastschlüpfen oder Tuchentbezüge, Markenware, 130x190 9980
- Blumen-Vorhänge 120 cm breit, schöne moderne Muster 1980
- Diolen-Vorhänge 3 m breit 2980
- Diolen-Sockelvorhänge schöner Bordürenabschl. 250 cm hoch, per Meter 3980

...am besten gleich zu SAMONIG

BESICHTIGEN SIE UNSERE SCHAUFENSTER

VILLACH, AM SAMONIG-ECK

SOLSKI PROBLEMI:

Eksperimentalna šola na Švedskem

V Göteborgu na Švedskem imajo eksperimentalno gimnazijo, v kateri so ukinili ocene pa tudi izostankov ni treba opravičevati. Šolo upravljajo profesorji in dijaki skupaj. Po dveh mesecih pouka so dijaki ugotovili: »Nismo uspeli (reči bi morali, ker še nismo zreli, zato tudi nismo zmožni). Demokracija ni učinkovita. Vse prične postajati bolj in bolj podobno stari šoli!«

V eksperimentalno gimnazijo se je letošnjo jesen vpisalo 180 dijakov. Pridružili so se ji tudi profesorji, ki so se naveličali tradicionalne stare šole. Eden izmed njih je povedal: »Predaval sem na univerzi. Tam so študentje sedeli kot v avtobusu in bujliji vame z brezizraznimi obrazi. Vobče jih nisem poznal. Tukaj pa imam dela pozno v noč, toda nič zato, da so le naši odnosi dobri in se vsi dobro poznamo.«

Zakaj se demokracija ne obnese? Profesorji se pritožujejo, da so praktična vprašanja nerešljiva. Še zmerom nimajo predavatelja za filozofijo. Profesor telovadbe, n. pr. ne more pričeti vaditi, ker se dijaki ne morejo zediniti, kako naj bi potekale te ure

pouka... Učence pa podrobnosti ne zaimajo, dokler se niso zedinili o glavnih obrisih. Zadeva se je zapletla že na začetku.

Vrhovna oblast v šoli je namreč glavna skupščina, v kateri so vsi — od šolskega pomočnika do direktorja in učencev. In vsi imajo pravico glasovanja. Sestajajo se vsak torek. Toda na sestanke jih prihaja zmerom le samo ista polovica.

Le nekaj predmetov ima natančno določen urnik; to ne velja za učence, ti si lahko izberejo poljuben predmet in poslušajo predavanja s tega področja, če jih je volja. Tako prihaja do gneče, zgodi se tudi, da so razredi prazni. Deset odstotkov učencev nikoli ne pride v šolo.

Nesloga med dijaki o načinu organiziranja pouka in življenje v šoli je očitna. Prva skupina se zavzema za to, da bi morali biti dijaki zmerom v šoli, se v njenih prostorih zadrževati ves dan in tam celo spati, medtem ko meni druga skupina, da si bo sama izbirala svojo družbo. In ker pouk ni obvezen, je pač vsak svoje sreče kovač!

IZ FILMSKEGA SVETA:

PRVI ZAKON SVETA

ELIZABET TAYLOR IN RICHARD BURTON

Ona, stara trideset let, ki je imela za sabo že več kot trideset filmov in svetovno slavo, in on, star osemindeset let, dotlej znan predvsem kot igralec Shakespearovih del. »Pobral sem vas kot drbotino na Cezarjevem krožniku kot droben prah veselja,« reče Antonij Kleopatri pred kamerami enega največjih filmskih spektaklov; a kdo je koga pobral v življenju, ko sta se poročila, bi bilo težko presoditi, zakaj ravno drobtina ni bil nikoli ne prvi ne drugi izmed danes verjetno najbolj znanih zakoncev sveta. Najbolj znani režiser Shakespearovih del na svetu, Peter Brook pravi, da bi Burton, če se ne bi šel prodajati k filmu, postal tako dober igralec kot Paul Scofield, ki je z Johnom Gielgudom najboljši angleški gledališki igralec vseh časov. Toda brez filma bi tudi ne dosegel Elizabeth Taylor, zvezde, ki traja že od otroških let, in ki je verjetno še zdaj nezasenčena, čeprav naredi za kratek čas kaka druga igralka večji vtis. Njene nežne mačje vijoličaste oči fascinirajo zelo raznovrstno publiko, starejše in mlajše, preproste ljudi in kritiko. Michelle Morgan pravi o njej, da je edina princesa XX. stol., in da bi se edino še Sarah Bernhardt lahko borila za podobno titulo.

Elizabeth bi brez vrhunskega igralca Burtona morda ostala maslen idol okusa mase, nikdar ne bi zmogla igrati tako, kot je igrala v filmu »Kdo se boji Virginije Woolf«, kjer ji je vloga prinesla zasluženega Oskara. Burton bi pa morda res pristal prav na vrhu nesmrtnih igralcev Shakespeara, ven-

dar bi ga kot takega poznala le majhna in izbrana angleška publika. Ljudem bi ostal neznan. V vsej zgodovini gledališča in filma ni bilo tako bleščečega, srečnega, norega in slavnega zakona. Nikoli v zgodovini filma ni bilo ljudi, ki bi jima za vloge toliko plačevali. Samo še Greta Garbo je znala svojo okolico tako omamiti, vendar je odnehala in je vplivala bolj s tem, da je ni bilo. Brigitte Bardot je čas določil vrh in padec, Liz pa je šla mirno v riziko, da je igrala postarane, debelušne gospe, kjer ji niso mogli pomagati ne mit, ne mladost, ne telo, ampak jo je lahko na tako visokem nivoju obdržala le igralska kvaliteta.

Idejni osnutki za Cankarjev spomenik

Zamisel, da bi postavili največjemu slovenskemu pisatelju Ivanu Cankarju spomenik v Ljubljani, je bila sprožena ob 50. letnici pisateljeve smrti. Ljubljana je pokazala za to stvar veliko zanimanje. Inicijativni odbor za postavitve spomenika je sporočil, da je poslal 125 gospodarskim organizacijam ter tudi občinskim skupščinam pismo, s katerim jih je seznanil o zamisli za postavitve spomenika. Akcija je naletela na ugoden sprejem. Da bi s tem široko zasnovanim dejanjem seznanili čim večji krog delovnih organizacij ter občanov, bo revija »Sinteza« uredila in izdala kratek katalog z uvodnim člankom o Cankarju ter idejnimi osnutki za spomenik.

do zaklenili — in kam potem? Kam me bodo gnali? Tja me bodo gnali, kjer imam na vsem prostranem svetu najmanj opravila! V tisto vas, med hribi zakopano, kjer me je Bog v svoji norčavosti poklical med ljudi! Kdo je tam: oče, mati, brat, sosed? Pogani so tam, bolj tuji in odljudni kakor mestna gospoda! Kdo jim pozna obraze, kdo jim razume jezik? Nič, tja me ženó; tam, pravijo, da sem doma! Zakaj sem tam doma, to Bog razsodi; prav tako lahko bi me gnali v Koromandijo pa bi rekli: doma si v deželi Koromandiji, ne smeš se ganiti drugam! Jaz pa bi rad bil v Ljubljani doma, v Ljubljani mi je pogodba. — Kam pa bodo gnali tebe?«

»Gnali?« se je začudil Jernej. »Nikamor me ne bodo gnali! Jaz imam svoj dom in svojo pravico!«

Potepuh je visoko vzdignil nogo, položil je kolena navzkriž in se je veselo smejal.

»Čemu pa si kradel?«

»Kaj kradel?«

Jernej je vzravnal život in je položil roke na kolena.

»Nisem kradel! Svoje pravice iščem in našel jo bom! Zaklenili so pravico razbojnik, tudi mene so zaklenili, ampak prišla bo ura in duri se bodo odprle!«

Potepuh se ni več smejal na glas, samo v razrite brke se je smehljal, kakor se odrasel človek smeje otroku.

»Pa so te zaklenili? Pa se duri odpro?«

ZABIČE PRI ILIRSKI BISTRICI

Usmili se, Mati trpečih otrok...

Tako smo med vojno trepetajoče prosili, mimilo je skoraj 25 let od tedaj, ljudje smo včasih res nevaležni, zato pa vsaj zdaj za te lepe praznike in ob novem letu pokažimo, da ne pozabimo tolikih obljub in zaobljub narejenih v tistih groznih časih vednega strahu...

Sezidali smo v Zabičah pri Ilirski Bistrici cerkvice. In zakaj smo jo zidali? V spomin vojnih strahot. Prestali smo italijansko in nemško okupacijo. Dvakrat smo bili internirani; vsa fara enkrat pod Italijo, in drugič vsi od 16. do 50. leta pod grozno nemško zasedbo, ko so nekoč maja meseca leta 1944 ob šestih zjutraj Nemci požgali in uničili polovico vse fare. Tudi župnišče je bilo uničeno, vse je zgorelo, niti arhiva nismo mogli rešiti. Izpali so farno cerkev do zadnjega paramenta in do zadnje sveče. Vlomili so tudi v tabernakelj, misleč, najbrž da bodo v njem našli skrit denar...

Po vojni smo za silo popravili farno cerkev in Tone Kralj jo je poslikal. Dve spominski sliki je naredil: požig fare, in vrnitev iz internacije. Naj bo za spomin poznejšim rodovom.

V Zabičah smo imeli v nekdanji grajski kapeli sveto mašo. Zdaj pa je tam ko-

košja farma in nihče ne sme blizu. Zato smo se po tolikih letih vendar odločili, da v tej naši največji podružnici v Zabičah sezidamo cerkvico v čast žalostni Materi božji, v spomin na prestano trpljenje in v spomin padlim žrtvam in vsem tistim, ki so jih odgnali v Dachau in druga zloglasna taborišča in so tam pustili življenje...

Rojaki, prosimo vas, pomagajte nam, da izplačamo dolgove, ki jih je še precej treba poravnati, priporočamo se posebno vsem tistim, ki so se na en ali drugi način zaobljubili Materi božji, da se vsaj z malim darom pridružijo tistim, ki so že kaj darovali za to našo lepo cerkev v Zabičah pri Ilirski Bistrici v Sloveniji.

Svoje prispevke lahko pošljete v Celovec na »Kärntner Sparkasse«, Bankkonto Nummer 342 206, Neuer Platz 14 — z oznako: Kirche Zabiče.

Mariji se priporočamo:

Ti me varuj, Mati ljuba, da moj del ne bo poguba, kadar pride sodni dan.

Naši verniki molijo za svoje dobrotnike. Bog vam povrni stokrat!

Župni urad Podgraje, pošta Ilirska Bistrica, Slovenija — Jugoslavija.

Od prispelih idejnih osnutkov je žirija (Emilijan Cevc, Špelca Čopič, Jože Hudeček, Ciril Kosmač, Gregor Košak, Savin Sever, Gabrijel Stupica, Nace Šumi in Kosta Angeli Radovani) izbrala tri. Ti vsebujejo elemente, ki nakazujejo idejno rešitev spomenika. To so osnutki Janeza Boljke (sodeloval je z arhitektom Rihterjem), Petra Černeteta (arhitekt Kukovec) in Draga Tršarja (arhitekt Brušen). Tem idejnim osnutkom je žirija podelila enakovredne nagrade. Izvedbena nagrada, ki jo je predvideval razpis internega natečaja, ni bila podeljena. Idejni osnutki so razstavljeni v prostorih Mestne galerije.

FINŽGARJEVA »NAŠA KRI« V TRSTU

Na odru Kulturnega doma v Trstu so imeli pred kratkim že tretjo premiero, in sicer so tokrat naštudirali Finžgarjevo ljudsko igro »Naša kri«. Je to pravzaprav zaporedje treh ljudskih iger na odru Slovenskega gledališča v Trstu. Prva je bila Levstik-Mahničev »Martin Krpan«, druga Jake Štoke »Moč uniforme« in sedaj »Naša kri«.

101-LETNICA »NAUKA O TELOVADBI«

Letos mineva 101 leto, kar smo Slovenci dobili prvo knjigo z naslovom »Nauk o telovadbi« in sicer drugi del »Vaje na orodjih«. Knjiga tega dela ima 56 strani in 164 risb in prikazuje razen skakanja predvsem vaje na »kozi« (bradlji), na drogu, na »ročah« (krogih), lestvah, plezalih in na gredi.

»Pa se odpro!«

Še bolj se je smejal potepuh; odpiral je usta, ves se je tresel, glasu pa ni bilo.

»Zdaj ti verjamem, da res nisi kradel. Kdor zaupa v pravico, mi kradel ne ubijal. Ampak gorje tebi, ki nisi ne kradel ne ubijal in si vendar prišel s pravico navzkriž! Hud in samopašen gospodar je pravica, ne da si oporekati. Če ti je medolžnemu natovorila uboj, tedaj si ubijal, pa konec besedi! Če ti je natovorila kradež, si kradel z obema rokama! Pa reci, da si nedolžen, pa reci, da nisi ubijal, nisi kradel — joj tebi! Zmerom je boljše, da prideniš kar na lepem še par ubojev in kradežev, zakaj pokazal boš ponižno in skesano dušo. Pravici pa so prikupne take duše, pa če so vse ciganske in z grehi obložene; zakrknjenih src ne mara, po nedolžnosti me vpraša. Mene poslušaj, po meni se ravnaj. Jaz izhajam z njo prav pošteno; kakor soseda sva, ki se časih malo sporečeta, drugače pa živita, kakor je Bog ukazal. Danes me ukani ona, jutri jo ukanim jaz, pa sva oba dva zadovoljna. Kadar me zaloti po nekrivem, se ne cmerim in ne delam pustih obrazov, temveč grešim takoj in natanko v toliki meri, da je stvar poravnana. Tako izhajamo s pravico mi učenjaki in modrijani. Ne prerokaj se z njo, posebno če si nedolžen, se nikar ne prerokaj! — Razloži mi svojo pravdo, da ti priskočim s koristnim naukom!«

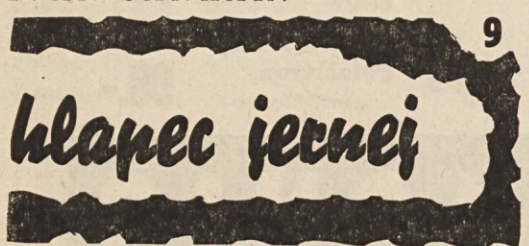
Jernej mu je razložil svojo pravdo, potepuh pa se je smejal, da je bil ves solzen. Strmel je v Jerneja z debelimi očmi kakor v zamorca na semnju, zibal se je v životu in se je tolkel z dlanmi po kolenuh.

»Kadar te izpuste, Jernej, kar z menoj! Razkazoval te bom po svetu, po semnjih te bom vodil, po žegnanjih bova hodila, pred cerkvijo te bom kazal. In dobro se nama bo godilo, Jernej! Morda se nama še pripeti, da srečava pravico, tisto, ki jo zaletuješ; tudi jaz bi jo rad videl. In kadar jo srečava, pojde z nama, na semenj in na žegnanje. Komedijantje bodo razdejali sotoro, Talijan pojde z opico v tuje dežele, kamela bo osramočena, medved zaničevan. Ali mi trije, ti, Jernej, tvoja pravica in jaz učenjak, mi trije si bomo nabrali cekinov, da bomo živeli bolj veselo, kakor je živel sam Kurent!«

Jernej pa je gledal mrko in žalostno, nobena guba se ni zganila na njegovih licih.

»Ne izkušaj Boga!« je rekel. »Hudo breme ti je naložil, da je tvoje srce omagalo in da govori bogokletno v svoji malodušnosti. Krivico si izkusil, nič pravice: in praviš, da ni pravice na svetu; kamen so ti dali namesto kruha; in praviš, da ni kruha na svetu. Bog je ustanovil postavo; božja beseda pa ni kakor dežnica, ki jo do večera popije suha prst; živa je, kakor je bila prvi dan in, če je zaupanje v tebi, jo boš slišal in boš obilno poplačan za vse trpljenje!«

IVAN CANKAR:

»Krivico? Nikakšne krivice! Kradel sem, pa so me prijeli in so me gnali in so me zaprli. Tako je bilo vse v redu in kakor se spodobi. Kaj naj bi mi dali povrh še drugi cekin, ko sem enega zasajil? Saj je dovolj, da so mi dali posteljo in kosilo. Postelja res ni bogve kaj, tudi kosilo bi lahko bilo boljše; ampak dokler se nisem potepal in dokler nisem kradel, še takega kosila nisem imel in tudi take postelje ne! Zato sem si reč nekoliko premislil in zdaj se mi ne godi slabo. — Kaj pa ti, očka? Ali si šele na stara leta začel, da se tako pusto držiš?«

Jernej je gledal v tla in je molčal, potepuh pa je veselo govoril.

»Leži pač težek greh na vesti, naj leži pogrnjen in zaklenjen! — Kesanje — bodi kesanje! Ampak bridkosti — bridkosti ni treba! Glej, jaz sem maloprid, negodnež, nadležno motovilo, ki se vrti pred nogami spodobnim ljudem. Pa nisem nič žalosten. Kaj bo jutri z menoj, kaj pojutrišnjem? Jutri me bodo sodili, pojutrišnjem me bo-

Mirko Kumer:

Moji posteljni sosedje

Alojz Wurst — mož, ki ni verjel domačim zdravnikom

Ko sem ležal v bolnici na Štajerskem, sem postal pozoren na soseda, ki je zelo trdo govoril nemščino. Nekako tako se mi je zdelo, kot sem v radiu slišal srbsko-pravoslavne duhovnika brati katoliški evangelij pri ekumenskem bogoslužju na Dunaju. Mislim sem, da je sosed Srbin, in sem ga po srbsko nagovoril.

Odgovoril mi je po nemško, da ni Srb, ampak »Untersteirer«, doma iz Maribora. »Vas je tukaj kaka nesreča zadela, da ste morali v Avstriji v bolnico?« ga vprašam.

»Ne, nobena nesreča. Nalašč sem prišel semkaj in se bom dal na lastne stroške tukaj temeljito preiskati. Naši zdravniki doma pač ne najdejo vzroka mojim težavam in me včasih čisto narobe zdravijo. Namesto da bi bil boljši, sem večkrat slabši, če jemljem zapisana zdravila.«

Imel je veliko zaupanje v avstrijske zdravnike. Zelo mu je ugajalo, da so zdravniki, kakor so prišli v sobo, bolnike lepo pozdravili; enako tudi, ko so iz sobe odhajali.

»Vidite, tega pri nas ni. Pri nas morajo bolniki zdravnike pozdraviti, ko jih zagledajo.«

Meni se pozdravljanje ni zdelo najvažnejše, čeravno mi je ugajalo. Omenil sem mu še, da na splošno slovenski zdravniki uživajo v Avstriji dober ugled in da iz mojega kraja marsikateri bolnik išče pomoč v Sloveniji.

Pa mi je začel praviti svoj življenjepis. V mladosti se je izučil trgovstva. Pozna moj rojstni kraj, ker je kot član Slovenskega planinskega društva pred drugo svetovno vojno večkrat preko naših gor prišel na Koroško. Planinci so smeli prekoračiti mejo poljubno kje v gorah. To so izrabili in so vedno kaj zanimivega prinesli semkaj in tudi s seboj domov kaj takega jemali, kar še je pri njih dobro prodajalo.

Posrečilo se mu je, se po malem osamosvojitvi. Odprl je trgovino v Mariboru, enako tudi njegov brat. Pa je prišel Hitler in znane nasilne razmere. On se ni nič protivil, ker je smatral odpor za brezizgleden. Ubogal je nove gospodarje in sodeloval. Oženil se je z ženo, ki je sicer govorila slovensko, a bila menda nemškega rodu. Šlo mu je dobro in k vojakom mu ni bilo treba.

Pa glej! Novi gospodarji so vojno zaigrali in jo odkurili. Prišla je ljudska oblast in začela nagrajevati one, ki so se Nemcem protivil, in kaznovati te, ki so z Nemci sodelovali. Njega so zaprli in ga obsodili na prisilno delo. Štiri leta je moral nekje zastonj delati. Ko je bil oproščen, ni smel več začeti s trgovino. To so medtem podražili, enako tudi bratovo.

Dali pa so mu zaposlitev v njegovem po-

klicu. Nastavili so ga za prodajalca v neki novi samopostrežni trgovini.

»Pa zaslužite toliko, da lahko izhajate z družino?« sem vprašal.

»Saj bi, ko bi ne bilo toliko odtegljajev. Pa nam več kot polovico plače odtegnejo za razne davke in sklade. Tudi zavarovanje je zelo drago. Najslabše pa je to, da moramo nastavljeni v trgovini jamčiti za vse pokradeno blago. Saj veste, da kupci pri samopostrežbi povsod kaj izmaknejo. Tako je v Avstriji kot pri nas v Sloveniji, le da v Avstriji nosi škodo podjetje, pri nas pa nastavljeni, ki nič za krajajo ne morejo.«

»S tem vodstvo pač hoče, da bi nastavljeni posvetili kupovalcem večjo pažnjo in morebitne tatvine takoj odkrili in tako krivcem v bodoče nagnali strah pred krajajo,« sem menil. »Odvrača pa tudi nastavljenec same, da bi kaj vzeli.«

»Saj se jim ne splača, če morajo nazadnje škodo itak sami poravnati,« mi odgovori.

»Ker zadene poravnava škode tudi nedolžne prodajavce, ti potem posebno ostro pazijo in hitro odkrijejo sumljive sodelavce,« mu še pojasnim.

A nisem ga mogel prepričati. Trdil je svoje. Menil je, da imajo vodilni možje vse preveč predpravil, medtem ko se za

IVAN MATIČIČ:

Napak se je obrnil

Simče in Mihec sta spala na kozolcu. Kjer je mnogo otrok v družini, ne morejo spati vsi na posteljah v hiši. Navaditi se morajo tudi na trdo posteljo in na mnoge težave. Saj spanje na senu je prijetno, duh sena te omamlja, da sladko spiš, a tudi sveži zrak prispeva svoje, da dobro spiš.

Bratca Simče in Mihec sta zgoraj na kozolcu prav sladko spala vse noči, čeprav so jima pihljali hladni vetrovi od vseh strani in sta bila včasih celo razodeta, ker sta se v spanju obračala. Spomladi, ko je seno pošlo in je bil kozolec malone prazen, tedaj jima je pihalo, zelo pihalo. Nista pa bila toliko pametna, da bi si poiskala zatišje zgoraj v kakem kotičku. Ne, ravno na robu sta imela ležišče, tam, kjer je naslonjena lestev, a proti odprtini nista bila prav nič zavarovana. Da bi jima bilo topleje, sta ležala tesno skupaj. Odevala sta se s kočem, pod sabo sta imela na bilke nastlano seno, ker ga je pač že zelo primanjkovalo za živinče.

Zaradi tega je potožil Simče bratcu:

»Čudno, komaj teh nekaj bilk sena imam pod sabo, pa me vse boli.«

»Mene tudi,« prikimata bratec.

»Oh, kako šale mora tiščati tiste, ki leže na celem kupu slame!«

XIV

Komaj se je Jernej zbudil, so prišli in so ga gnali dalje, sam ni vedel kam.

»Udari, apostelj, udari!« je zaklical potepuh za njim, ko so se zapirale duri. Jernej ga ni slišal, molčal je, povsili je glavo ter je šel, kamor so ukazali.

»Kam me ženete? To povejte!«

Molčali so vsi in so gledali mrko, kakor črni čuvarji Kristusovi.

Jerneja ni bilo strah, ampak nemirno in hudih misli polno je bilo njegovo srce; zakaj tako se mu je zdelo, kakor da ne vidi več dobro in ne sliši več natanko; in kakor da je čez noč oslabela njegova pamet. Spoznati ni mogel, kaj je storil tujim razbojnikom, da ga gonijo od duri do duri; premisliti ni mogel, kod ga vlačijo tako molče in strahotno ni mogel uganiti, kaj namestavajo z njim, pravice željnimi. Kakor da je v mesto zablodil, koder ni hodil še nikoli, med ljudi, ki jim ni razumel ne govorce ne postav; vprašaj jih, pa ti ne bodo odgovorili, pozdravili jih, pa ne bodo odzdravili; njih pravica ni tvoja pravica, njih Bog ni tvoj Bog.

»Potrebno je, Bog je ukazal, strma in kamenita je pot do pravice!« je rekel Jernej v svojem zaupanju in je povsili glavo in je šel z njim. Zakaj vedel je, da je nekoč ceste konec in da Bog ne odvrne za zmerom oč od svojih hlapcev.

navadnega človeka vse premalo brigajo. Ko je on zbolel, so ga zdravili kaj šablonsko. Dajali so mu venomer samo tablete za glavobol, ki pa ni hotel pojenjati. Šele ko mu je urin postal že krvav, so začeli preiskovati ledvice. Ugotovili so, da je ena že čisto gnojna. Treba jo je bilo operativno odstraniti. Pokazal mi je zelo dolgo brazgotino od leve strani pod rebri pa do sredine trebuha.

Glavobol pa tudi sedaj še obstaja in krvi pritisek je še zmerom čez dvesto.

Ko pa je zbolel primarij bolnice, so vsi specialisti vkup leteli. Ker se niso spoznali, kaj mu je, so najeli letalo in ga pustili prepeljati v Ameriko k znamenitemu zdravniku. Spremljati ga je smel njegov domači asistent in najboljša bolniška sestra iz bolnice.

»Vidite, kaka razlika med bolnikom in bolnikom!« mi je potožil.

Naši zdravniki so se res potrudili in ga pospešeno preiskovali, da je bil v enem tednu gotov. Čisto natančno pa tudi niso mogli ugotoviti kaj mu je. Napisali so svojim kolegom v Sloveniji izsledke preiskav in verjetno diagnozo. Kazali pa so tudi na letnico njegove starosti, ki je bila malo pred ono, ki zadostuje za penzijo. Morda je tudi ta vzrok njegovih težav ali pa so te morda živčnega značaja? Jemlje naj predpisano zdravilo in skuša prijadirati do dobe, ko pojde v zasluženi pokoj...

Z grenkim nasmehom na ustih se je oblačil in odpravil v svoj domači kraj.

(Dalje prihodnjič)

EMIL:

Na križišču

Ko pride do križišča, se ustavi nevesč popotnik. Po: motreč za sabo, ne znajde se: vse, vse je šlo v pozabo; pred njim obcestna mu oznaka pravi:

»Ta pot nasilno iz življenja vodi!« Popotnik sem, ki se nazaj ozira — v šestnajstem letu. Kje je tista vera, ki mi krepila prav je še odtodi?

Si videl kdaj pozimi cesto belo, ki sonce jo je v bisere odelo, ali poleti in ob procesijah ožarjeno

vso v cvetju, mlajih? Takšno se mi zdelo življenje je. Pa sem zagazil v celo — za mano blato, cvetje oškropljeno.

»Mislim, da sem sam.«

»Kaj pa počenjaš spodaj? Le kako si prišel dol?«

»Ne vem. Kje si pa ti?«

»Tu zgoraj na ležišču. Vrni se gor in odejo prinesi nazaj, saj si jo gotovo odnesel dol!«

»Seve, tukaj je.«

Mihec otipava spodaj okoli sebe in ugotovi, da leži na trdih tleh, zavrt v odejo. Vse ga boli, vendar se dotiplje do lestve ter s težavo spleza gor. Spravi se nazaj k svojemu bratcu.

Nekaj časa ugibata, kako je Mihec mogel priti dol. Nazadnje se jima pa le zjasni v glavi, kako se je moglo to zgoditi. Mihec se je v spanju pač malo preveč na napačno stran zasukal — in je telebnil malone tri metre globoko. Pri tem se ni dal motiti, ampak je kar naprej spal, dokler ga ni pričelo le vse preveč boleti na trdih tleh.

Nekoliko sta se le čudila, kako da se ni »padalec« vsaj močno polomil in pobil. Dolgo pa nista o tem razmišljala, ker ju je prekmalu znova zazibal spanec. Vsekakor je bil tu zraven skrbni angel varuh.

Zjutraj ju je mati poklicala. Morala sta na noge — in v šolo. Mihca je sicer zelo bolelo, ga nekoliko zanašalo, a se ni dosti zmenil za to: kakor da se mu ni ponoči nič pripetilo...

(Ta, ki je to napisal, je bil tisti, ki ni padel dol.)

Presenečenje kokoši. — Ko so prišli v prodajo novi, zelo majhni avtomobili, po imenu »fičko« (Fiat 600), se je neki gospod peljal z njim po vasi in po nesreči povozil kokoš. Ta se je pa obrnila, zakrllila s peruti in rekla: »Joj, takega petelina pa še ne!«

Šport. — »Kako je kaj v zakonu?« vpraša prijatelj novoporočenca. — »Zelo vesel!« — »Res?« vprašuje prijatelj še naprej. — »Prav zares! Ona meče vame lonce in, če me zadene, je vesela ona; če me pa ne, sem vesel jaz.«

vice; kakor so ga gonili in brez milosti zaklepali med potepuhe in rokovnjače. Pred neprijaznim sodnikom je stal, pred hudookim, čemernim starcem.

»Zdaj hodite z Bogom in se ne pokažite več!« je rekel sodnik. Jernej pa je stal pred njim in se je čudil in se ni prestopil.

»Kaj to je konec te žalostne poti, kaj tako ste razsodili navsezadnje?« je vprašal in glas se mu je tresel kakor grešniku pred Bogom. »Čemu torej, o gospod — čemu vse to trpljenje, kaj ste počeli z menoj?«

»Sram bi te lahko bilo, da se na stara leta potepaš po svetu ter nadleguješ ljudi in gosposko. Spravi se v rodni kraj, moli in misli na smrt!«

Jernej je strmel; približal se je neprijaznemu sodniku s plahnim korakom, govoril je tiho in ponižno.

»Nisem, mislim, slišal dobro, pač nisem natanko razumel; zakaj star sem, sluh odpoveduje, spomin je slab. — Kaj ste res tako razsodili navsezadnje: pojdi in ne prikaži se več? Tako razsodili mojo pravdo v imenu Boga in cesarja? Kaj ste me zato pahnili med tatove in razbojnike, da ste po dolgem učenju iztaknili tako modrost? Čakal sem v trpljenju in zaupanju, vi pa ste stali za durmi in ste se smejali mojemu zaupanju. — Saj nisem dobro slišal, saj nisem natanko razumel; tako niste ravnali, taka ni vaša sodba, sodnik!«

(Dalje prihodnjič)

Potepuh se ni več smejal, pogledal je Jerneja z začudenimi očmi.

»Ne bi bil rad v tvoji družbi, sosed; še pomoči se bom obrnil v steno, zakaj popotnik sem in vidim v temi. Tolažbe ni veliko v tvojih krščanskih besedah, pač pa — ali veš, sosed, kaj bi storil, če bi te tako poslušal in bi se tista tvoja vera izlila vame? Šel bi in bi najprej ubil sodnika in njegove pomočnike, nato še nekaj drugih ljudi, zakaj vsi so moji hudobni sodniki že od rojstva; naposled bi zažgal še to hišo, pa bi rekel: Glejte, Bog je poslal pravico na svet, jaz sem slišal njegovo besedo, pa sem napravil po njegovih zapovedih! — Tako bi rekel in tako bi storil, če bi bila tista vera v meni, kakor je v tebi. Ampak Bog me ni ustvaril za aposteljna, zato sem rajši berač. Pravica me tepe, jaz se ji smejem, pa je vse v redu. Lahko noč!«

»Tudi tebe se bo še usmilil Bog, tudi ti boš še klečal in jokal!« je rekel Jernej. »Zakaj bolj mirno je srce v joku nego v smehu; in solze umijejo ves greh in vso krivico!«

Tako sta se pogovarjala potepuh in Jernej; in znočilo se je, obadva sta utihnili; potepuh je bil nejevoljen in se je obrnil v steno, Jernej je klečal pred posteljo in je molil dolgo molitev.

Truden je bil, breme ga je potisnilo nizko k tlom, vere njegove pa ni omajalo.

tedenski program

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 1. 2.: 7.00 Duhovni nagovor - 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 2. 2.: 14.15 Informacije - M. Hartman: „O blažena revščina“ - Ante pante. - 18.00 Pokonciški pogovor. - TOREK, 3. 2.: 14.15 Informacije - Dr. F. Czigan: Pojmo! Naša pesem je naša vez - športni mozaik. - SREDA, 4. 2.: 14.15 Informacije - Za našo vas. - ČETRTEK, 5. 2.: 14.15 Informacije - Po sledih starih šeg in navad „Na Lihardino na Kamnu“, Domače viže in poskočnice. - PETEK, 6. 2.: 14.15 Informacije - Poper in sol. - SOBOTA, 7. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca. - 14.00 Zeleni gozd je lovčev raj.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

PETEK, 30. 1.: 10.00 Televizija v šoli: Tirolska - 10.30 Gost pri Johannu Urzidilu - 11.00 Program za delavce: SOS - dve tašči - 17.30 Mednarodno smučarsko tekmovanje: prenos iz Garmischa - 18.00 Človek v prostoru - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 Letalski taksi - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 Časovni potek dogodkov - 21.00 Mainz ostane Mainz - 23.15 Čas v sliki - nočna izdaja.

SOBOTA, 31. 1.: 14.15 Prenos iz Garmischa: Smučarsko tekmovanje - 15.00 Svetovno sankarsko tekmovanje v St. Moritzu: štirised - 16.00 Za otroke od 5. leta dalje: „Hišica“ - 16.25 Za otroke od 11. leta dalje: V deželi Laponcev - 17.05 Klub Beatlov - 17.35 Za družino: Brodolom - 17.40 Pes in gospod - 18.00 Tedenski magazin - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Kulturne aktualnosti - 18.50 Revija Dunja Rajter - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar Huga Portischa - 20.15 Dober večer v Avstriji - 21.30 šport - 22.00 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.15 „Vretenaste stopnice“, kriminalni film.

NEDELJA, 1. 2.: 14.00 Svetovno sankarsko prvenstvo iz St. Moritza: štirised - 15.00 Slavnostna jazz predstava - 15.50 Za otroke od 6. leta dalje: „Leteči dedek“ - 16.00 Mednarodno smučarsko tekmovanje: slalom za moške - 16.45 Za mladino od 11. leta dalje: Film za te - 17.05 Za mladino od 14. leta dalje: Brez nagobčnika - 17.55 Veselo in začinjeno - 18.25 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.30 Eggenbergerjev glasbeni koledar „Februar“ - 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna - 19.30 šport - 20.10 Beseda v nedeljo zvečer - 20.15 „Poraz“; 3. del iz filma po romanu „Kot solza v oceanu“ - 21.40 „V labirintu Minotaurosa“ - 22.20 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 2. 2.: 18.00 Znanje aktualno - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 Družina Feuerstein - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 19.55 Volilna oddaja SPÖ - 20.15 FBI: „Let v Harbin“ - 21.00 Poštni predal 7000 - 21.10 šport - 22.10 Čas v sliki - 22.25 Slavnostna jazz predstava.

TOREK, 3. 2.: 18.00 Walter in Connie: Angleščina - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Kulturne aktualnosti - 18.50 „Pustolovščine Chevaliere de Roccija“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 19.55 Volilna oddaja ÖVP - 20.15 Vaš nastop, prosim - 21.10 „Veliki zvon“ - 22.25 Čas v sliki.

SREDA, 4. 2.: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? - 10.30 Salzburg - 11.00 Program za delavce: „Vretenaste stopnice“ - 12.25 šport - 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: „Radovedni snežak“ - 17.15 Za mladino od 11. leta dalje: Mednarodni mladinski magazin - 17.35 Sosed morje: dokumentarni film - 18.00 Francoščina - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 Podoba Avstrije - 18.50 Kuhinja v televiziji - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 19.55 Volilna oddaja SPÖ - 22.15 Panorama -

21.15 „Krištof Kolumb“ ali Odkritje Amerike“; komedija - 22.45 Čas v sliki.

ČETRTEK, 5. 2.: 10.00 Televizija v šoli: Obisk akvarija v Schönbrunnu - 10.30 Gotika v Avstriji - 11.00 Mesto dela zgodovino - svetovno mesto - 11.30 Med sanjami in resničnostjo - 12.00 Elektronika na najmanjšem prostoru - 18.00 Italijanščina - 18.20 „Tomaž in Teobald“, lahko noč za najmanjše - 18.25 šport - 18.50 Policijski radio kliče - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 19.55 Volilna oddaja ÖVP - 20.15 „Streljanje v tarčo“; veseloigra Karla Wittlingerja - 21.40 Čas v sliki.

91. DUNAJSKI SPOMLADANSKI VELESEJEM 1970

91. dunajski mednarodni spomladanski velesejem bo v tednu od 8. do 15. marca 1970.

Po prijavah, ki jih je doslej prejela sejemska uprava (zadnji termin je bil 15. nov. 1969), bodo vsi razstavniki prostori v halah in na prostem zasedeni.

V okviru dunajskega spomladanskega sejma 1970 bo ponovno tudi razstava pohištva ter pritliklin za bicikle (dvokolesa) in motorna vozila.

ZIMSKA RAZPRODAJA

Srajce Gloriette od S. 59.-

Odeje proti revmi od S. 240.-

Zavese, 120 cm, enobarvno, »ACRYL« od S. 39.-

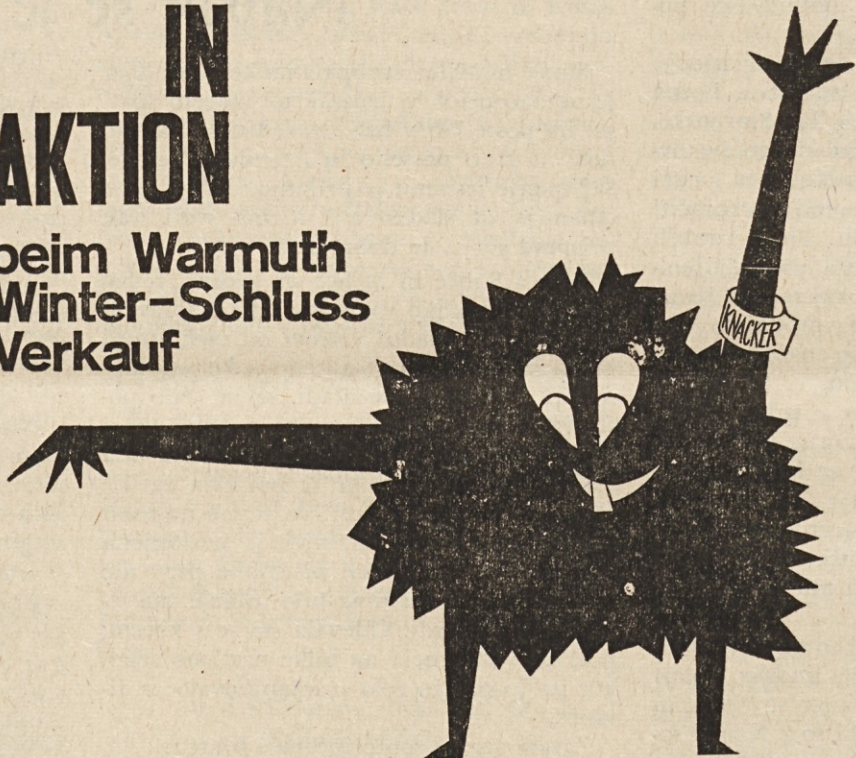
Textil Janesch
DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT
KLAGENFURT
FELDMARSCHALL-CONRAD-PLATZ 1

CELOVEC - KLAGENFURT
Feldm.-Conrad-Platz 1

KUPUJTE V TVRDKAH
KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU

PREISKNACKER
IN
AKTION

beim Warmuth
Winter-Schluss
Verkauf

Perlon-Unterkleider

(Markenware), kompletter Schnitt, breite, angeschnittene Träger, modische Farben, Ia Qualität, Größen: 40 - 48 S 19⁸⁰

Damen-Helanca-Hosen

langes Bein, zarter Spitzenabschluss, viele Farben, alle Größen S 18⁸⁰

Damen-Arbeitsmäntel

Grادل, weiß, 46 - 48 S 48.-
Satin, färbig, 40 - 44

Damen-Trägerschürzen

extra groß, mit 2 Taschen, aus Buntdruck S 19⁸⁰

Handstrickwolle

Reinwolle und Dralonwolle, in vielen Modefarben, 1 Knäuel (5 dkg) S 8.-

Herren-Unterhosen

aus wunderbar weichem Pelztrikot, sehr warm, in Grau S 39.-

Herren-Roilkragen-Pullover

aus Schurwolle-Vestan, in Modefarben S 98.-

Mädchen-Unterkleider

aus Perlon, gemustert oder einfarbig, mit Spitzen, 2 - 8 Jahre S 15.-

Knaben-Leibchen

lange Ärmel, Knaben-Unterhosen, lang, Ia Qualität, ab S 18.-

Schipullover

aus Acrylan, für Knaben und Mädchen, Zopfmuster, in vielen Modefarben, alle Größen, 2 - 14 Jahre S 88.-

Schlupfer

weiß, bestickt mit schönen Motiven, aus prima Herrburger & Rhomberg-Bettwebe, 130x190 cm S 98.-

Polsterbezug

dazu, bestickt, 60 x 80 cm S 29⁸⁰

Kaffeetassen mit Untertassen

Porzellan, mit Goldrand und nettem Blumendekor S 9⁸⁰

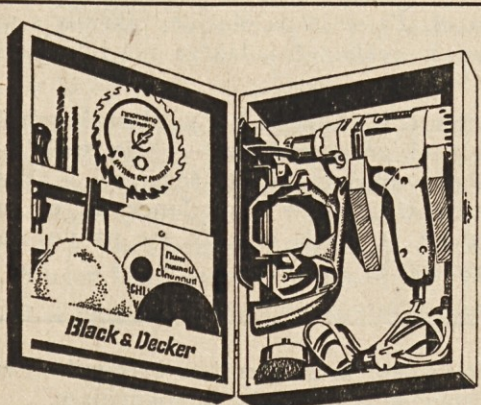
Speiseservice

Porzellan, 23teilig, schönes Blumendekor, Form: Feston, „einmaliger Preis“ S 298.-

Rhomberg-Dirndlbarchente

80 cm breit, reine Baumwolle, nette Muster S 14.-

Warmuth bietet mehr!
VILLACH - FELDKIRCHEN - LIENZ - ST. VEIT

Black & Decker

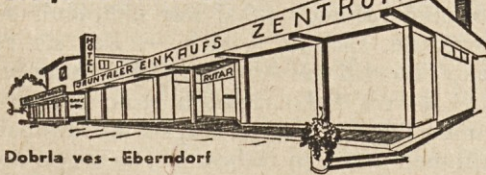
Kadar žagate, vrtate, brusite ali polirate, vzemite

Black & Decker
orodje

Kompletne zbirke, posamezne dele in tudi večje stroje dobite pri

RUTARJU V DOBRLI VESI

Podjurski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves - Eberndorf

Telefonska številka 04236-281

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. - Telefon uprave 82-6-69. - Telefon uredništva in oglašnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.- šil, letno 100.- šil. Za Italijo 3400.- lir, za Nemčijo 24.- DM, za Francijo 30.- fir, za Belgijo 300.- bfr., za Švico 25.- šfr., za Anglijo 3.- f. sterl., za Jugoslavijo 60.- N din, za USA in ostale države 7.- dolarjev na leto. - Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. - Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. - Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.